

Pénteken átadják a felújított Igazságügyi Palota épületét

A törvényszék továbbra is a Business szállóban működik

Fotó: Nagy Tibor

Befejeződtek a nagyszabású felújítási és bővítési munkálatok a marosvásárhelyi Igazságügyi Palota épületén, így a Marosvásárhelyi Bíróság, a Fellebbviteli Bíróság és a Különös Hatáskörű Törvényszék visszaköltözik a Bíróság utca 1.

szám alatti ingatlanba. A felújított épület átadására november 24-én, pénteken kerül sor.

Mezey Sarolta

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron!

Elillant hazafiság

A napokban a marosludasi cukorgyár képviselői értesítették a marosludasi Beta cukorrépa-termesztők egyesületét, hogy csütörtökön éjjel leállítják a cukorgyárt, és nem vesznek át több répát a gazdáktól. Az egyoldalú döntés felháborodást keltett, ugyanis sokan nem tudták begyűjteni a termést, és félték, hogy a mezőn marad a cukorrépa.

4.

Egyre több a szorongó gyerek

Jól csinálom? Gyakran merül fel a kérdés és az ezzel járó kétség a szülőknél – főleg az édesanyjakban –, mardossa őket a bűntudat, hogy biztos ők rontottak el valamit, biztos valahol hibáztak, esetleg túl engedékenyek voltak a gyerekeikkel.

6.

A 150. évfordulót ünnepelték

November 18-án, szombaton délelőtt a hideg, szemerkélő eső ellenére a dícsőszentmártoni Manóház nevet viselő magyar tannyelvű óvoda, napközi otthon és bölcsőde udvara megtelt ünnepelni és emlékezni vágyó emberekkel.

9.

OPTICA OPTOFARM

SZOLGÁLTATÁSAINK

- ingyenes szemüveg felírás számítógépes szemvizsgálattal
- látásjavítás szemüveggel és kontaktlencsével
- szembetegségek diagnosztizálása és kezelése
- optikai koherencia tomográfia vizsgálata (OCT)
- színtévesztés (daltonizmus) diagnosztizálása és javítása (speciális szemüvegekkel)
- legmodernebb készülékekkel végzett szemnyomásmérés
- zöldhályog és retina elváltozások diagnosztizálása és kezelése (lézeres fotokoagulációs kezelés)
- szürkehályog műtétek járóbetegként (ultrahangos fakomulzifikációs technológiával)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek alkalmazottainak (szerződéssel külön kedvezmények)
- gyerekvizsgálatok speciális autorefraktométerrel (kellemetlen pupillatágítás nélkül, kontakt nélkül)

www.facebook.com/optica.optofarm

www.optofarm.ro/index.php/hu

Aktuális

Köztisztasági mizéria

Antalfi Imola

Még mindig nem eléggé bejártott a megyei hulladékgyűjtés. Miközben a megye 2-es, legnagyobb hulladékgazdálkodási övezetében a szóban forgó biznissből kiiktatott Brantnerrel megy a pereskedés, és még nem tudni, hogy az érintett önkormányzatok mikor menyni fognak visszafizetni a szolgáltatónak (például az ingyen kiosztott kukák árát, amelyekről majd kiderülhet, hogy nem is voltak annyira ingyenesek), a marosvásárhelyi, idén már kétszer – április, illetve október végén – elfogadott hulladékgazdálkodási szabályzatot „anyagi vonzatú tévedés” miatt a csütörtöki tanácsülésen ki kell javítsa a képviselőtestület. Mert ugye nem mindegy, hogy a köbméter-tonna hogyan aránylik egymáshoz, vagy hány napra számolják a személtelhorást a jogi személyeknek. Ilyen elírásokkal küldtek ki sok ezer nyilatkozatot a cégeknek.

Emlékezzünk csak vissza, anno, még az Ecolect megyei társulás megalakulása előtt az akkori köztisztasági vállalat **szolgáltatást** nyújtott a jogi személyeknek: átlátható, közvetlen szerződés alapján leszámolt, healítható szolgáltatást. Ami mostanra az önkormányzatok nyakába varrt, különleges illetékként fizetendő díjszabássá avanszolt, annak minden bonyodalmával. Marosvásárhelyen tavaly a magánszemélyek esetében három személyre vonatkoztatott (majd közfelháborodásra módosított) szemétdíj analógiájaként ezúttal a cégekkel vállatnak be és fizetnek minden ingatlanra évente kötelező módon minimum egy köbméternyi szemétre illetéket. Ha zajlik ott gazdasági tevékenység, ha nem. Aztán évente egyszer a polgármesteri hivatal illetékesei „regularizálnak”, a szolgáltató által leadott, az elszállított hulladékmennyiséget tartalmazó „bonok” alapján. Azaz, ha majd a „bonok

(Folytatás a 3. oldalon)

NOVEMBER
23., csütörtök
A Nap kel
 7 óra 35 perckor,
lenyugszik
 16 óra 42 perckor.
Az év 327. napja,
hátravan 38 nap.

*Isten éltesse!

Ma KELEMEN, KLEMENTINA, holnap EMMA napja. EMMA: a német Érmából alakult, amely valójában több Erm-, és Irm- kezdetű név becézése volt. Jelentése: vagy egy germán néptörzshöz tartozást jelöl, vagy Irmin germán istenség, a világfa, nevét örzi.

IDŐJÁRÁS
 Nagyjórészt borús
 Hőmérséklet:
 max. 6 °C
 min. -2 °C

VALUTAÁRFOLYAM	
BNR – 2023. november 22.	
1 EUR	4,9707
1 USD	4,5603
100 HUF	1,3057
1 g ARANY	293,2832

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadjuk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

Textilhulladékot gyűjtenek

November 21-étől, keddtől elkezdődött Marosvásárhelyen a textilhulladék gyűjtése. A kopott, szakadt, hibás ruhadarabokat, használt cipőt, övet, táskát és egyéb textilanyagokat ajánlott megtisztítva hálóban vagy zsákban elhelyezni a gyűjtőpontok valamelyikén, ezek listája a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal honlapján (tirgumures.ro) megtalálható.

Épül a hegyimentők új székhelye

Elkezdődött a Salvamont Salvapeo Maros Megyei Barlangi- és Hegyimentő Szolgálat új székhelyének felépítése, a 700 négyzetméteres intervenciói székhez a Köteles Sámuel utcában, a 112-es egységes segélyhívó diszpécser-szolgálatának szomszédságában kap helyet. A beruházás átadásának határideje 2025 októberre – adta hírül közösségi oldalán a megyei hegyimentő szolgálat.

Téli cipőt egy gyermek lábára!

A Divers Egyesület negyedik éve csatlakozik a Zurli Alapítványhoz a Húzz téli cipőt egy gyermek lábára! kampányban. Tavaly Marosvásárhelyen több mint 200 gyerek kapott így lábbelit, és több mint ötvenet öltöztettek fel, ezért az idén is meghirdették a jótékonyági kampányt. Aki adományozni szeretne, december 15-ig vásároljon és adományozzon egy pár új lábbelit. A csomagok csak új terméket tartalmazhatnak, és ha lehet, új, vastag ruhát (pulóver, kabát), könyvet, játékot, sapkát, sálát, iskolaszereket is mellékelhetnek a jótékonykodók. Az adományokat az egyesület Avram Iancu utca 29. szám alatti székhelyére lehet elvinni naponta 10–13 és 17–19, szombaton 10–13 óra között. A kampányról bővebben a 0265-311-727-es telefonszámon, e-mailben az office@divers.org.ro címen lehet érdeklődni vagy a https://fundatiazurli.ro oldalon.

Adománygyűjtés Dalmának

A Kamaszok Ifjúsági Szintársulat, a mozgássérültek Olimpikus Sportegyesülete és a Dalma Mosolya Egyesület adománygyűjtést indított Máté Dalma műtétjének anyagi támogatására. A 17 éves Dalma – a II. Rákóczi Ferenc katolikus teológiai líceum éltanulója, számos elismerés és díj tulajdonosa (pl. újságírói díj) – mozgássérült, tetraparézissel született, és létfontosságú műtétre van szüksége. A beavatkozásra jövő év februárjában kerülne sor, ára 5000 euró, amihez hozzáadódnak a felépülési időszak kiadásai. Emellett Dalma utazási költségeit, szállását és kíséretjét is biztosítani kell. Akinek van anyagi lehetősége az ügy mellé állni, a Dalma Mosolya Egyesület (Asociația Zâmbetul lui Dalma) bankszámlaszámára utalhatja adományát: RO46BTRLRONCRT0524106901. Bővebb tájékoztatás az Olimpikus Sportegyesületnél (tel. 0756-811-489, 0745-830-385) vagy a Kamaszok szintársulatnál (0726-221-504) kérhető.

Hálaadó szentmise Marosszentgyörgyön

November 26-án, Krisztus király vasárnapján a Soli Deo Gloria közösségi vegyes kar szolgálatával tartják a hálaadó szentmisét a marosszentgyörgyi katolikus templomban, a szertartás keretében a 700 éves plébániát is köszöntik. Kórusvezető Simon Kinga Emőke kántornő.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Bővítik a Jeddi úti temetőt

A marosvásárhelyi önkormányzati temetőben már alig van hely, a temetők szinte „beteltek”, ami szomorú, de az élethez tartozó valóság. A Jeddi úti temetőt bővíteni kellett, az önkormányzat 28 ár területet vásárolt erre a célra.

A temetőbővítés megkövetelte, hogy a gondnokság elvégezze a szükséges munkálatokat, a kerítést elköltöztesse és a területet rendezze.

Pásztor Csaba, a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatalnak a köztemető adminisztrálásával megbízott felelőse elmondta, hogy a munkálatokat nagyjából befejezték. Hátramarad a járdák kiépítése, amit jövő tavasszal végeznek el.

A Jeddi úti temetőben jelenleg közel 6500 sír van, az új temetőrészen körülbelül 400 új sírnak lesz hely, ami a tapasztalatok szerint egy, másfél évre lesz elegendő.

A remeteszegi temető bővítése is tervben van, itt is 25 árnyi területet szándékoznak vásárolni az önkormányzat. (mezey)

Fotó: Nagy Tibor

Sztrájkhullám

Béremelést követelnek a munkaügyi alkalmazottak

A munkaügyi minisztérium alkalmazottai szerdán 8-10 óra között országos figyelmeztető sztrájkot tartottak, követelve munkakörülményeik javítását. Marosvásárhelyen a munkaügyi felügyelőség épülete előtt panonokkal tüntettek, a nyugdíj-pénztár bejáratú ajtajára kifüggesztett plakáton jelezték, hogy 8 órától tiltakoznak.

A munkaügyi szakminisztérium alkalmazottai kétórás sztrájkot tartottak szerdán, béremelést, jobb munkakörülményeket és az üres állások betöltését követelve. A tiltakozók hangsúlyozták, nem elég, hogy bérük elmarad a központi közigazgatásban dolgozók fizetésétől, a munka volumene nagy, túlórázniuk kell, miközben a betöltetlen állásokra nem írható ki versenyvizsga. Ha követeléseiket nem veszik figyelembe, hétfőtől, november 27-től általános munkabeszüntetésre kerül sor a munkaügyi tárcához tartozó intézményekben.

Ugyancsak spontán tiltakozó akcióba kezdtek szerdán a Szekuritáté Irattárát Vizsgáló Országos Tanács (CNSAS) bérükkel elégedetlen alkalmazottai, akik teljes munkabeszüntést helyeztek kilátásba, ha a kormány nem teljesíti a kéréseiket – adta hírül az Agerpres újságírók.

„A CNSAS szakszervezetének elnöke, Laura Bogatu elmondta, diszkriminálja az intézmény személyzetét a jelenlegi bértörvény, mert a fizetésük még csak meg sem közelíti az azonos besorolású közalkalmazottakét. Hozzátette, hogy fizetésemelést és az egészségtelen munkakörökért járó bérpótlék újraszámolását kéri. Azzal érvelt, hogy a CNSAS alkalmazottai sokszor közel százéves, korábban börtönök pincéiben tárolt

iratokkal dolgoznak” – közölte az Agerpres.

Kedden a mentőszolgálatok alkalmazottai is tiltakozásba kezdtek amiatt, hogy az új nyugdíjtörvény nem ismeri el, hogy a mentősök veszélyeztetett körülmények között dolgoznak. A BNS szakszervezet több tagja is éhségsztrájkba fogott emiatt. A tiltakozó megmozdulásokat folytatják, sztrájk-orsókat állva a prefektúrák, majd a kormány épülete előtt. (antalfi)

Fotó: Nagy Tibor

RENDEZVÉNYEK

Színek és évek – Marton Erzsébet kiállítása

Színek és évek címmel nyílik kiállítás Marton Erzsébet préselt virágokból készült képeiből november 29-én, szerdán 17 órakor Marosvásárhelyen, a Deus Providebit Tanulmányi Házban. A kiállítást megnyitja Jáni Rozália kertészmérnök.

Szimfonikus hangverseny és leckeangverseny

November 23-án, csütörtökön (ma) 19 órakor szimfonikus hangversenyt tartanak a Kultúrpalota nagytermében. A Román Televízió Marosvásárhelyi Stúdiójával közösen

szervezett koncerten a Marosvásárhelyi Állami Filharmonia szimfonikus zenekarát Radu Postăvaru vezényli, szólisták a Marosvásárhelyi Nemzetközi Zongoraverseny díjazottjai, akiknek játéka a 24-i, pénteki leckeangversenyen is meghallgatható. A leckeangverseny témáját 12 órakor román, 13 órakor magyar nyelven mutatja be Carla Gliga és Fülöp Klára tanárnő.

Defender-koncert

November 25-én, szombaton 19.30-kor Defender-koncertre várják a marosvásárhelyi Jazz&Blues Club közönségét. A koncertre a belépő 30 lejbe kerül.

Faragászati kiállítás

Duha László egyéni faragászati kiállítása december 1-ig tekinthető meg Marosvásárhelyen, a Bolyai tér 13. szám alatt, a Dersi János kiállítóteremben. A kiállítás naponta 10–13 óra között látogatható.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
 MAROS MEGYEI NAPILAP
 Kiadja az IMPRESS KFT.
 FŐSZERKESZTŐ:
 Karácsonyi Zsigmond
 LAPSZERKESZTŐK:
 Antalfi Imola
 Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Pirokska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
 Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasg.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
 Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
 A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

ISSN 1220-3475 (print);
 ISSN 1584-3238 (online)

A fuvarmegosztó szolgáltatásokat végző cégek ellen tüntettek a taxisok Kolozsváron

A fuvarmegosztó szolgáltatásokat végző cégek, a Kolozsváron is jelen lévő Uber és Bolt ellen tüntettek a taxisok szerdán, több sugárúton is leállítva a gépkocsiforgalmat. A konvojokba szerveződött, minimális sebességgel haladó taxik a város több nagy lakónegyedét a belvárossal összekötő sugárutakon vonultak fel, egyes útkereszteződésekben meg is álltak, lebénytva a közlekedést az amúgy is zsúfolt gépkocsiforgalmáról híres Kolozsváron.

A felvonulást szervező Transilvania Taxi Egyesület szerint fő céljuk az volt, hogy a fuvarmegosztó szolgáltatásokat végző cégek, elsősorban a Kolozsváron is jelen lévő Uber és Bolt ellen tiltakozzanak, és rábírájék a kolozsvári polgármesteri hivatal: ne engedélyezze ezek tevékenységét.

Az eseményt meghirdető egyesület szerint a cégek megszegik a 2019/204-es számú törvényt. Eszerint a cégeknek leányvállalatokkal kellene rendelkezniük Romániában, de Észtországból és Hollandiából irányítják romániai tevékenységüket – állítja a taxis szervezet. „Ennek a problémának a megoldása csak az erőfeszítéseink egyesítése révén lehetséges” – írták a közösségi médiában közzétett toborzójukban.

Kolozsváron idén júniusban és szeptemberben is tartottak már hasonló tüntetéseket a taxisok, szeptemberben több romániai nagyvárosban is felvonultak.

A kolozsvári lakosság véleménye megoszlik a fuvarmegosztó cégek tevékenysége ügyében, sokan azt állítják, hogy az olcsóbb és minőségibb szolgáltatás, tisztább autók miatt részesítik előnyben a helyi lakosok által vezetett autókat.

Az országban Kolozsváron az egyik legdrágább a taxizás, napközben 4,05, míg éjszaka 4,75 lej az alapdíj és a kilométerdíj. A polgármesteri hivatal honlapján közzétett lista szerint mintegy 2500 engedélyezett taxis van, zsúfolt napszakokban vagy esős időben nehéz üres autót találni.

Emil Boc polgármester korábban úgy nyilatkozott, ennek az az oka, hogy a törvénykezés a lakosság számához szabja a taxisengedélyek számát – 4 taxit engedélyez ezer lakosra –, és nem számol a nagyvárosi agglomerációkkal.

A legutóbbi népszámlálási adatok szerint Kolozsvárnak 286 ezer lakosa van, a városban mintegy 80 ezer egyetemista tanul, és a környező falvakba kitelepült lakosok is a városba járnak dolgozni, a gyerekeiket is ott iskoláztatják. (MTI)

A fegyvernyugvás előtt tovább folynak a harcok Gázában

Az izraeli erők tovább harcolnak szerdán a csütörtöktől életbe lépő fegyverszünet előtt – jelentették be a katonai szóvivők.

Palesztin jelentések szerint az Izrael és Hamász közötti tűzszünet csütörtök reggel lép életbe, és addig az izraeli erők tovább tevékenykednek a Gázai övezet területén. Több légitámadást hajtottak végre, a katonákra tüzelő helyeknél megtámadták a terrorista infrastruktúrákat, és megölték több palesztin fegyverest.

Célzott razziaikat hajtottak végre a Dzsabálijá menekülttábor északnyugati részén, ahol azonosították és megsemmisítették a Hamász megfigyelőit. Egy másik egység Bét Hanun környékén rajtaütött egy épületen, melyben sok fegyvert találtak.

Az izraeli hadsereg szóvivőjének tájékoztatása szerint a szárazföldi harcok kezdete óta mintegy négyszáz alagútlejárattal tártak fel és semmisítették meg az izraeli csapatok a Gázai övezetben.

A Hamász felszín alatti szerkezetei a civil lakónegyedek szívében helyezkedtek el, lakóházak, iskolák, kórházak, temetők és mezőgazdasági területek közelében.

„Ez a jelenleg megköthető legjobb üzlet” – nyilatkozta Efraim Halevi, a Moszad hírszerző szervezet volt főnöke a Jediót Ahronót című újság hírportáljának, a ynetnek szerdán az Izrael és a Hamász között a tűzszünet szabadon bocsátásáról kötött megállapodásról.

„Nagy nemzetközi nyomás nehezíti majd Izraelre, beleértve az Egyesült Államokat is. Az amerikaiak is olyan lépések tekintik ezt a megállapodást, amely megerősíti a háború befejezésének szándékát” – hangsúlyozta Halevi.

„Ha teljes mértékben végrehajtják a lehetséges fogolycserét, sokkal nehezebb lesz a hadjárat újraindítása, bár a miniszterelnök azt mondta, hogy addig folytatják, amíg a Hamász össze nem omlik” – tette hozzá Benjámin Netan-

jahu kormányfő kedd éjszakai kormányülésen elhangzott szavaira utalva.

Az izraeli légierő vadászgépei a libanoni síta Hezbolla célpontjait is támadták szerdán. A Hezbolla főtitkára, Haszan Naszrallah találkozott a Hamász magas rangú vezetőivel, Háil al-Hijával és Oszama Hamdannel. „Hárman átkentették a közelmúlt eseményeit, megvitatták az álláspontokat és a fejleményeket az ellenállás minden frontján, különösen a Gázai övezetben” – jelentették megbeszélésükről.

A Nidaa al-Vatan című libanoni újság hivatalos tájékoztatása szerint a gázai fegyverszünet Dél-Libanonra is vonatkozik, a Hezbolla betartja a feltétellel, hogy Izrael is csatlakozik hozzá.

A Palesztin Nemzeti Hatóság egészségügyi minisztériumának jelentése szerint hat palesztin vesztette életét egy légitámadásban az izraeli hadsereg rajtaütésében Túl-Karumban. (MTI)

Magyarország támogatja Georgia európai uniós csatlakozását

Magyarország támogatja Georgia európai uniós (EU-) csatlakozási szándékát – hangsúlyozta Tuzson Bence igazságügyi miniszter Rati Bregadze georgiai igazságügyi miniszterrel közös sajtótájékoztatóján szerdán Budapesten.

A tárcavezető úgy fogalmazott, Magyarország érdekelt abban, hogy Georgia uniós tagország legyen, és támogatni fogja, hogy az EU minél előbb megadja az országnak a tagjelölti státuszt.

„Magyarország abban érdekelt, hogy Kelet és Nyugat találkozzon egymással” – jelentette ki a miniszter, hozzátéve: „Magyarország olyan hely szeretne lenni, ami találkozási pont”. Szavai szerint a fejlődés garanciája, ha „nem elzárkóznak egymástól, hanem közelebb hozzuk” a partnereket egymáshoz; ehhez kiváló hely Magyarország.

Tuzson Bence elmondta, hogy az integrációs folyamatban Magyarország sok tapasztalatot gyűjtött az elmúlt időszakban, amelyeket a mostani találkozáson megosztottak a georgiai miniszterrel.

Tárgyaltak továbbá a két ország jogi versenyképességéről, illetve a jogi együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségeiről is – fűzte hozzá, megjegyezve: az üzleti partnerség és a befektetések miatt is fontos, hogy „megismerjük egymás jogrendszerét.”

A miniszter felidézte, hogy októberben közös magyar-georgiai kormányülést tartottak Georgiában, ahol szándéknyilatkozatot és munkatervet írtak alá a két ország együttműködéséről. Ennek a közös munkának az eredménye a mai találkozó is – jegyezte meg.

Úgy folytatta: „nem állnak meg ezen a ponton”, hanem közös jogi fórumokat is szeretnének tartani, amelyeken üzlet-

emberek, jogászok, jogi megoldások mutatkozhatnak be. Az első ilyen találkozó jövő áprilisban lesz Georgiában – mondta Tuzson Bence, hozzátéve: bizik abban, hogy az együttműködés hozzájárul mindkét ország gazdaságának erősítéséhez és a két nép barátságának további erősítéséhez is.

Az igazságügyi miniszter kitért arra, hogy Georgia és Magyarország hasonlóan gondolkodik a világ kérdéseiről, mindkét ország kormánya egyaránt nagyon fontosnak tartja a családot és a családtámogatási rendszerek erősítését. Hozzátette: mindkét országnak olyan kormánya van, amely keresztenyi alapon áll és a keresztény értékeket közvetíti.

Rati Bregadze megköszönte Magyarország támogatását az EU-csatlakozás ügyében, valamint azt, hogy Magyarország folyamatosan kiáll Georgia szuverenitása és területi függetlensége mellett.

„Számunkra rendkívül fontos az euroatlanti integráció, a georgiai nép is ezt választotta, emellett szavazott” – húzta alá.

A georgiai igazságügyi miniszter elmondta: az Európai Bizottság javasolja a tagjelölti státusz biztosítását Georgiának. „Zajlik a jogharmonizáció, ami nem könnyű kérdés, de biztos vagyok benne, hogy az önök és mások segítségével meg tudunk felelni a kihívásnak” – tette hozzá.

Közölte azt is, hogy az első magyar-georgiai jogi fórumot 2024. április 20. és 24. között fogják megrendezni. Ennek keretében a legfontosabb jogi kérdéseket tekintik majd át – jelezte.

Rati Bregadze hangsúlyozta: a szerdai találkozó „világos bizonyítéka annak a ténynek, hogy tudunk egymástól tanulni”. Szavai szerint beszéltek többek közt a földhivatali regisztrációs rendszer megújításáról is, ami Georgia számára is rendkívül fontos. (MTI)

Ország – világ

Állami támogatás a futballakadémiáknak

Eljött az ideje, hogy az állam közvetlenül részt vállaljon a futballakadémiák finanszírozásából, hogy szilárdabb alapokra helyezze a labdarúgást, és kiszámítható jövőt teremtsen a sportág számára – jelentette ki szerdán Marcel Ciolacu. A miniszterelnök egy Buzáuban tartott sajtótájékoztatót gratulált a futballválogatottnak, amely csoportjában elsőként, a második csapathoz képest öt pont előnnyel jutott ki a 2024-es labdarúgó-Európa-bajnokságra. (Agerpres)

Adóteher-csökkentés jövőben

Marcel Ciolacu kormányfő szerdán kijelentette, hogy a munka adóterheinek csökkentéséről legkorábban a jövő év első negyede után, a költségvetés végrehajtásának ismeretében született döntés. Ciolacu emlékeztetett: már korábban bejelentette, hogy a munkabérek közterheinek csökkentésére január elsejétől még nem kerülhet sor. Az intézkedés bevezetéséhez ugyanis a kormánynak előbb ismernie kell az idej költségvetés és különösen a jövő évi első évnegyedi költségvetés végrehajtásának adatait. A miniszterelnök kifejtette, hogy Romániában jelenleg igen magasak a munka és igen alacsonyok a tőke adóterhei, és szociális válsághoz vezet, ha nincsenek egyensúlyban. „Egyesek nagy vagyonokat halmoznak fel, mások elszegényednek, és jön a véget nem érő vita arról, hogy miért növeljük a nyugdíjakat. Azért növeljük, mert egy 1500 lejes nyugdíjból nem lehet megélni” – jelentette ki Ciolacu. (Agerpres)

Adórendszer-digitalizálás

A pénzügyminiszter csütörtökön ismerteti az Adó- és Pénzügyi Hivatal (ANAF) és az adórendszer digitalizálási tervét, amelynek célja az adóbehajtás hatékonyságának növelése – nyilatkozta szerdán Marcel Ciolacu. Ugyanakkor a Nemzeti Liberális Párt elnöke, Nicolae Ciucával együtt az adócsalás visszaszorítását célzó törvénymódosító tervezet készül előterjeszteni. Buzáui sajtótájékoztatóján a miniszterelnököt a Moody's hitelminősítő intézet jelentéséről kérdezték, amely szerint a következő két évben a költségvetési hiánya a GDP 6 százalékára emelkedik az új nyugdíjtörvény alkalmazása miatt. A kormányfő elmondta, hogy az adóhatóság digitalizálásától és az adóelkerülés megfékezésétől reméli a költségvetési bevételek növelését. Ezzel összefüggésben megemlítette azt a pénzügyminiszteri javaslatot, amely szerint jutalmaznák azokat a polgárokat, akik adócsalásért feljelentenek más polgárokat vagy cégeket. Erről közlése szerint a későbbiekben dönt a koalíció. (Agerpres)

250 km autópálya

Jövő évben közel 250 kilométer autópálya és gyorsforgalmi út készül el – jelentette be szerdán Marcel Ciolacu. A kormányfő Sorin Grindeanu szállításiügyi miniszterrel közösen vett részt az A7-es (moldvai) autópálya Ploiești és Buzáu közötti szakasza kivitelezési szerződésének aláírásán. „Grindeanu úr és csapata idén még közel 60 kilométer sztráda kivitelezéséről írt alá szerződést, 100 kilométer autópályát és gyorsforgalmi utat pedig használatba ad. Nagyon régóta nem történt ilyesmi Romániában. Örvendek, hogy sikerült újraindítani a nagy infrastruktúra-fejlesztéseket” – jelentette ki Ciolacu. Hozzátette: a moldvai autópálya szerepel az országos helyreállítási tervben (PNRR), és teljes egészében uniós forrásokból épül. (Agerpres)

Köztisztasági mizéria

(Folytatás az I. oldalról)

alapján” kiderül, hogy x cég egyik ingatlanától nem vittek el szemetet, akkor leszámolják a következő évi illetékből, vagy visszafizetik az érintettek. Legalábbis ezt a választ kaptuk érdeklődésünkre. Fentiek kapcsán feltevezzük, hogy pontos adólistával rajzanak ki a szemétszállító autók, tudják, hol vannak a jogi személyek ingatlanai, ahonnan a program szerinti napokon elviszik a szemetet, pontosan lemérve a háztartási és a szelektív hulladékmennyiséget, illetve a feltüntetett mennyiségek találnak a szemételepen mért súllyal.

Persze vidéken, mint sok minden egyéb, ez is kicsit másképp történik. A szelektív hulladék gyűjtésének szükségességét hangsúlyozó retorika ellenére a vidéki önkormányzatok esetében a termelt háztartási szemétre igen, de a szelektív hulladékmennyiségre nem tesznek le saját felelősségre nyilatkozatot a cégek, a fizetendő illetéket nem a cég tevékenysége vagy alkalmazottai száma, hanem statisztikai adatok, a lakosságszámot alapul vévő képletek alapján számolják ki mind a magán-, mind a jogi személyek esetében. Ez pedig egyáltalán nem pontos tükröképe a valóságnak, így történhet meg, hogy az adófizetők által törlesztett illetéknél jelentősen nagyobb összeg kerül fizetésre hátral az önkormányzatokra. Az önkormányzat ugyanis a kétkomponensű (helyi és megyei) illeték megyei összetevőjét a megyének utalja át.

Szóval ez az egész hulladékmizéria túlbonyolított, igazságtalan, nem hatékony, szörnyen bürokratikus, és azon sem csodálkoznék, ha végül kiderülne, hogy nem mindenben jogszerű.

A törvényszék továbbra is a Business szállóban működik

(Folytatás az 1. oldalról)

Tekintettel arra, hogy a Bolyai utca 30. szám alatti szomszédos palota felújítását – szintén az Országos Beruházási Társaság (CNI) által finanszírozott projektet – még nem fejezték be, a Maros Megyei Törvényszék még nem költözhet vissza az épületbe. December 4-étől a törvényszék bünyügyi osztálya, pénzügyi, gazdasági és közigazgatási részlege, valamint a helyi igazságügyi szakértői iroda továbbra is ideiglenes székhelyen fog működni, az 1918. December 1. út 250-254. szám alatt, a Business szállóban – közölte lapunkkal Szasz Veronica, a Maros Megyei Törvényszék elnöke.

A Maros Megyei Törvényszék részlegei tehát a szálló II. és III. emeletén fejtik ki tevékenységüket.

Az intézmény iktatója a 32-es teremben, a polgári részleg levéltára a 21-es teremben, a pénzügyi, gazdasági és közigazgatási részleg levéltára a 22-esben, a bünyügyek osztályának levéltára a 20-as teremben található, míg az ügyfélfogadó iroda a 32-es teremben kap helyet. A helyi szakértői iroda a 31-es teremben lesz. A tárgyalótermek a 23-as, 24-es, 25-ös, 29-es és 30-as irodákban lesznek.

Következésképpen, szögezte le a Maros Megyei Törvényszék elnöke, december 4-étől a törvényszék bünyügyi részlege nem a Dózsa György utca 143. szám alatti ingatlanban lesz. A törvényszék gazdasági, pénzügyi és közigazgatási részlege, valamint az igazságügyi szakértői iroda is elköltözik a Bolyai utca 2. szám alá.

A Maros Megyei Törvényszék által lefolytatott jogi eljárásokban érdekelt személyek a portal.just.ro oldalon tájékozódhatnak.

Fotó: Nagy Tibor

Leáll a marosludasi cukorgyár Elillant hazafiság

A napokban a marosludasi cukorgyár képviselői értesítették a marosludasi Beta cukorrépa-termesztők egyesületét, hogy csütörtökön éjjel leállítják a cukorgyárat, és nem vesznek át több répát a gazdáktól. Az egyoldalú döntés felháborodást keltett, ugyanis sokan nem tudták begyűjteni a termést, és félték, hogy a mezőn marad a cukorrépa. A gyár azzal indokolta a leállítást a termesztőknek, hogy lejárt a gyár beindításától meghirdetett 45 napos begyűjtési kampány, elfogyott a kedvezményes földgázkvótájuk, és ha drágábban veszik a tüzelőanyagot, veszteségesen termelhetnek.

Vajda György

Mint ismeretes, hónapokig tartó huzavona után a lebontásra ítélt marosludasi cukorgyárat korábbi tulajdonosától, a francia Tereos cégtől Mihaela Neagu vette át társ tulajdonosával. Helyreállítása után szeptember 25-étől átvették a cukorrépát a gazdáktól, míg október 4-én Florin-Ionuț Barbu mezőgazdasági miniszter jelenlétében ünnepélyesen újraindították az egységet. Akkor a tárcavezető azt nyilatkozta a sajtónak, hogy „hazafias vállalkozás” volt az újraindítás, mivel ezáltal támogatják a gazdákat, és megmentik a hazai cukorgyártást. A kampány be sem fejeződött, és úgy tűnik, máris elillant a hazafiság.

Az előállt helyzet okát elsősorban a gazdák szervezetlenségében látják, ugyanis a leszerződöttnél jóval több cukorrépa termelt. Az egyezség alapján a gyár kellett biztosítsa a répa beszállítását. Az egyesület nyilvántartása szerint csak november 21-én, kedden 2253 tonna cukorrépát szállítottak a gyárhoz, amiből 1957 tonnát vettek

át. *Mihaela Neagu*, a gyár tulajdonosa mindezek ellenére azt nyilatkozta, jóval kevesebb, mindössze 500 tonnát dolgoztak fel. Az egyesület szerint a beüzemelési hajszában végzett felületes munka miatt időnként meghibásodott a gyártóvonal, és nem is tudnak nagyobb mennyiséget feldolgozni. A számítások szerint egy hektár cukorrépa termesztése legalább 10.000 lej beruházást igényel, ugyanakkor évente 1200 euró támogatást kapnak ezért, így amennyiben nem sikerül értékesíteni a répát, komoly anyagi veszteséget jelent számukra a földeken maradó termés.

Balog Elemér vámosgálfi termesztő szerint a gazdák WhatsApp-csoportjában üzenték a gyár képviselői, hogy csütörtökön éjjel bezárják a gyárat, mert költséges a gáz. A termesztő szerint rosszul szervezték meg a begyűjtést, ugyanis a szerződés szerint a gyár kellett biztosítsa a rakodó-, szállítóeszközt. A termesztő tudomása szerint az alsó Kis-Küküllő mentén nagyon sok gazdának még a földben van a cukorrépa. „Szeptember 20-ától többen telefonáltunk, hogy mikor jönnek kiásni a répát, és addig ígérggették, hogy a következő hét elején, míg november 9-én jelentek meg a gépekkel és a

teherautóval a mezőn. Az előző hét kemény esőzései miatt azonban egy hétig nem lehetett kimenni a földekre, mert besüllyedtek volna a kamionok és a homlokrakodók. Legalább emiatt is meghosszabbíthatnák az átvételi határidőt” – mondta a gazda, aki várja a feldolgozóüzem döntését. Tegyük hozzá, tudomásunk szerint a románvásári gyárnál decemberig tart a begyűjtés, korábban olyan is volt, hogy leállították a termelést, de amikor újabb cukorrépa-szállítmány érkezett, újraindították a gépeket, hogy ne vesszen kárba a termés.

Az ügyben telefonon megkerestük *Valentina Porojan* igazgatót, aki röviden azt nyilatkozta: lejárt a 45 napra szóló begyűjtési kampány, majd azt mondta, gyűlésre kell mennie... Többször kerestük, de nem válaszolt. Időközben a gazdák elmondták, hogy sikerült még egy nap haladékot kapniuk, így nem csütörtökön, hanem péntek éjjeltől áll le a gyár. Az egyesület képviselői azt mondják, ha az időjárás lehetővé tenné, egy hét alatt begyűjthetnék a hozzájuk tartozó tagok által termesztett, de még a mezőn lévő cukorrépát.

Lapzártáig a gyár vezetősége nem tájékoztatott a fejleményekről.

Fotó: Vajda György

Még a múlt heti jegyzetemben említettem, hogy Németországban fordultunk elő. Manapság nem szoktak Németországból/ról úti-jegyzeteket közölni, mert hisz itt van a közelben, oda az emberek rokonlátogatni, gyermeket és öreget pesztrálni, dolgozni mennek, és tanulni, de az ösztöndíjak is inkább az angolszász világba szólnak, húznak. A divatos helyek a Maldív-szigetek, Thaiföld és Malajzia, meg mit tudom én, az Antarktisz. Van, aki Thaiföldre azért utazik el – ma már megengedheti magának az is, aki Székelyvárosban milliomos –, hogy olcsón speciális kiskosztümöt csináltasson az esti marhaetetéshez, istálló-kiganézáshoz. Sőt a Hold is célpont. Bár én inkább azt mondom, jobb ma egy Holdnál százhusz hold – egy tagban.

Mi pedig, európai nézőpontú kívánczóságból, München mellett adtuk le voksunkat. Kilóinkat nem, azok csak gyarapodtak a bőséges kínálat mián. Mert, miként azt már többször volt szerencsém kilehelni, leginkább Európát szeretnők megismerni utazások árán. Mégiscsak ez az otthonunk, és bár egyre több vonásában igyekeznek őt („Euró-

pát, a büszke nő”) meghamisítani, elidegeníteni identitásától, még mindig nagyon vonzó számunkra, kelet-közép-európai csavargók számára.

München számos vonatkozásban közel áll hozzánk. 19. századi és XX. század eleji festőink, szobrászaink ott tanultak jó műhelyekben, érdekes mesterektől alapos technikát, esetkezelést, bár az iskolát, a stílust, az ábrázolásmódot meghaladta, túllépte Párizs, mégsem lehetünk meg nélküle. Gondolj csak Munkácsyra.

És a Szabad Európa talán elhanyagolható? Egész nemzedék, egy sor kelet-európai alattvaló tanult meg kételkedni az uralkodó eszmék hitelében és rendszerényeiben. És igazán csak ott hallottál jó zenétet, bármilyen rossz volt a vétel. Bárhogy zavarták a Beatleseket és Rolling Stonesékat. Egyszer régen, mikor levették rólunk a szájkosarat, és kimehettünk ugatni Nyugatra, elvetődtem Münchenbe is. Az Angol parkban ott volt előttem a tiltott rádió stúdióépülete, és én egy nagy

München csapdája

korsó sörrel a kezemben a gyepre telepedtem, és szemlétem a park és a város zajló panorámáját. Egy-két éjszakát aludtunk egy panelnegyedben, ahol az utcákat a német gondolkodókról nevezték el. Mi a Marx Károly (bocs., Karl Marx) utcában szálltunk meg, feleségem rokonai-

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

nál, akik akkoriban emigráltak frissiben a bukaresti tévétől. Előzőleg a rokon férfitől három felesége szökött Németországba, és nem egy gyártásvezető, szerkesztő kérte P-t, hogy vegye őt feleségül, mert akkor ők is kijutnak vágyaik honába.

München ismerős volt a történelemből, de főleg a képeslapokról, hiszen mindenki ugyanazt a három-öt alaplátványosságot küldte el, és az üdvözlő szavakban sem volt nagy különbség a levélírók között. A gyűjteményben mind ott vannak ma is. Persze a csapdába magunk is beleestünk, ugyanis

ugyanazokat a műemlékeket, utcákat, tereket, régi-új városházat, Frauenkirchét tekintettük meg, ettünk óriáskiflit, vásároltunk százféle csokidrazsét, gumicukrot és egyéb emberi haszontalanságot. Ugyanúgy megfogott a város hangulata, élni vágyása. A tisztaság, a jó közlekedés.

No de nem laktunk odabenn a cityben. S-bahnnal, azaz gyorsvasúttal harminc kilométerre kocsikáztunk ki naponta egy kedves bajor kisvárosba, Wolfratshausenbe. (Magyarul Farkastanács-háza, de helyi erdélyieknek Farkaslaka is megteszi.) Ez az Isar egyik mellékfolyójára települt városka alig 10-20 ezer lakossal éppen vakációzott, mert november elseje, majd harmadika volt, s ezek arrafelé munkaszüneti napokat jelentettek. Aranylő ősz volt, az emberek a városban és a vízparton sétáltak, a késő gótikus templom falába befalatták a régi faragott sörkölapokat, és a biciklijéről lekászálódó plébánost laudeturalra köszöntöttem, ahogy egykor Les-

tyán bácsitól hallottam, mikor felkereste a tanári lakások egyikében lakó egyetlen vásárhelyi akadémikus (akkoriban csak egy volt, de az igazi) családját, nehéz betegségben fekvő asszonyát. Csudálkozott is eléggé, de latinul felelt. Gondolhatta, hogy valami agg kriptaszökevény vagyok, aki máig sem tud megbékélni az anyanyelvi misézéssel. (Azért ne tessék engem a klerikális reakció kalitkája zárnai.)

Németországi barátaink, akik köztünk éltek jó darabig, majd innen telepedtek ki jó négy évtizeddel ezelőtt, beilleszkedtek tanárként, muzsikusként az ottani világba, otthon vannak, de azért nem akarnak és nem is tudnak szakítani a magyar kultúrával sem. Hazajárnak. Éjjeliszekevényükön magyar, német és angol nyelvű könyveket látam. A polc is nemzetközi. És hiszik, hogy odakinn csak az boldogulhat, aki dolgozni akar. Sok mindent nem szívlelnek. És bizakodásuk, optimizmusuk is csökkenő, a frissen befogadottak nagy száma és makranca láttán.

Joggal, jogtalanul? Nem tudok rá egyértelmű választ. Valószínűleg ők sem.

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Menyhárt Borbála

A fiúkra is kiterjesztik a HPV elleni védőoltást

A rendszeres szűrővizsgálat életeket ment

Románia Európai viszonylatban köztudottan rosszul áll mind a méhnyakrák előfordulási aránya, mind pedig a betegség okozta elhalálozás tekintetében. Országunkban évente több mint háromezer új esetet fedeznek fel, és több mint 1700 nő veszti életét méhnyakrák miatt. Ezek többsége elkerülhető lenne, ha a nők, már fiatal korukban is, rendszeresen járnának szűrővizsgálatra.

Menyhárt Borbála

Előrelépést hozhat ezen a téren, hogy immár a fiúkra is kiterjesztették a méhnyakrák okozó humánpapilloma-vírus elleni ingyenes védőoltást biztosító programot, amelyben eddig csak a lányok részesültek. A 11 és 18 év közötti lányok mellett így december 1-től a 18 év alatti fiúk is ingyenesen férhetnek hozzá a HPV elleni védőoltáshoz, valamint a 19 és 45 év közötti nők 50 százalékos ártámogatásban részesülnek, amennyiben beadatják a vakcinát. A betegségről, a rendszeres szűrővizsgálat, valamint a védőoltás jelentőségéről dr. Ladányi Emmánuel szülész-nőgyógyász rezidens orvossal, a Pontis egészségügyi szervezet elnökével beszélgettünk.

– A szakorvosok gyakran hangoztatják, hogy nagyon sok nő (főként a vidéken élők) csak akkor jut el nőgyógyászhoz, amikor szül, illetve vannak olyan negyvenes-ötvenes éveikben járó asszonyok, akik még nem voltak ilyen vizsgálaton. Mely életkortól kezdődően és milyen gyakorisággal kellene eljárniuk a hölgyeknek méhnyakrákszűrésre azért, hogy úgymond biztonságban éreznék magukat?

– Méhnyakráknak nevezzük a méhnyak rosszindulatú daganatos megbetegedését, amelynek okozója az esetek 99%-ában, gyakorlatilag szinte kizárólag a HPV (humánpapilloma-vírus). A HPV-nek több mint 200 törzse ismert, amelyek között vannak fokozott onkogenitásiúak, amelyek gyakran okoznak rákos megbetegedéseket, de ismertek kevésbé onkogének és olyan törzsek is, amelyek ritkán járnak tünetekkel járó betegséggel. A vírus terjedését illetően, a tévhit ellenében, nem csak szexuális úton terjedő kórokozóról van szó, ugyanis bőrön vagy más nyálkahártyán keresztül is terjedhet. Globális adatok szerint az emberek 80%-a találkozik vele, esetleg hordoz valamilyen HPV-törzset, viszont a legtöbb tünetmentesek és nem betegségek, ugyanis egy egészséges szervezet sikeresen felveszi a harcot a kórokozóval, és nem alakul ki megbetegedés, viszont egy hosszabb immunhiányos állapot vagy gyengébb szervezet esetén a vírus megbetegedést okozhat. Vannak bizonyos tényezők, amelyek bizonyítottan megnövelik a méhnyakrák kialakulásának esélyét, ilyen például

Dr. Ladányi Emmánuel

dául a dohányzás, a korán elkezdett szexuális élet, a gyakori partnersere, a sok szülés vagy akár a hosszán tartó fogamzásgátló-szedés. Általános viszonylatban tekintve, a HPV-t tartjuk felelősnek a méhnyakrákos megbetegedések 99%-áért, az anusrák 83%-áért, a szájüregi és garatrak 72%-áért, a hüvelyrák 70%-áért és a szeméremtestrák 43%-áért. Ezeknél sokkal kevesebb szó esik a HPV által a férfiaknál okozott betegségekről, viszont megjegyzendő, hogy ez felelős a péniszrák 50%-áért. Országunkban jellemző a korán elkezdett szexuális élet, viszont a hiányos egészségkultúra, az elégtelen beteg-educáció és tudatosság, illetve a szűrővizsgálatok gyakori mellőzése

felelős a méhnyakrákos megbetegedés és elhalálozás magas mutatóiért, kifejezetten a súlyos, előrehaladott állapotokért. A szűrővizsgálatok fontossága abban áll, hogy a rákos állapot előtti fázisban fedezzük fel a folyamatot, és akár gyógyszeres kezeléssel, akár egyszerűbb műtéti beavatkozással megszüntessük a kóros állapotot. A méhnyakrákot illetően két fő szűrővizsgálatot különböztetünk meg, az egyik a citológiai vizsgálat, ismertebb nevén Babeş–Papanicolau-vizsgálat, amikor egy kenet segítségével, mikroszkópos vizsgálat során keressük a kóros sejteket, a másik pedig a HPV-genotipizálás, amikor a szervezetben jelen levő HPV-törzseket keressük DNS-azo-

nosítás által. Minden 21 és 29 év közötti nőnek javasolt háromévente a Babeş–Papanicolau-vizsgálat, 30 és 64 év között háromévente vagy ötévente a Babeş–Papanicolau-vizsgálat és a HPV-genotipizálás. 65 év fölött abba lehet hagyni a szűrővizsgálatot, amennyiben az utolsó három eredmény negatív volt.

– Vannak-e tünetei a méhnyakráknak, amelyek esetén felmerül a betegség gyanúja? Ezek a kezdeti fázisokban is jelentkeznek, vagy csak a betegség előrehaladottabb szakaszában?

– A méhnyakrák viszonylag alattomos és lassan kialakuló betegség, több év is eltelhet egy egészséges immunrendszerű nőnél a rák megjelenéséig, az elváltozás kezdeti állapotától akár évek is eltelhetnek az első tünet jelentkezéséig. Ezért azok a nők, akik nem vesznek részt rendszeresen szűrővizsgálaton, sokszor a betegség előrehaladott fázisában jelentkeznek szakorvosi vizsgálatra, amikor már tüneteket tapasztalnak. Általában pecsételő vérzés, szexuális kapcsolat közben jelentkező fájdalom, alhasi fájdalom, láb- és térdfájdalom jellemzi a betegséget, súlyosabb állapotban pedig bűzös hüvelyi folyás, erős vérzés, gyors fogyás is előfordul.

– Mi történik abban az esetben, ha még a kezdeti fázisban sikerül kiszűrni a betegséget? Ekkor még elérhető olyan kezelés, amelynek köszönhetően teljes gyógyulás várható?

– Minél kezdetibb fázisban ismerik fel és kezelik a betegséget, annál jobb a prognózis. A szöveti elváltozások típusa és súlyossága határozza meg a kezelést, a gyanús elváltozások akár gyógyszeresen is kezelhetők, míg a már kialakult neopláziát, a kezdeti rákos állapotot kisebb vagy nagyobb sebészeti beavatkozással el lehet távolítani. Amennyiben sikeresen eltávolítják az érintett részt, és a méhnyakon csak egészséges, az szövet maradt, akkor gyakorlatilag teljes gyógyulásról beszélünk.

– Amennyiben későn fedezik fel a betegséget, milyenek az esélyek a gyógyulásra?

– Amennyiben előrehaladottabb fázisban kerül felfedezésre a betegség, a terápiás megoldás komplexebb, ugyanis a kiterjedtség, esetleg az áttérjedtség fokától függően végzendő el a megfelelően radikális sebészeti beavatkozás, amit esetenként kemoterápia, sugárterápia kísérhet. Bizonyos, sebészeti kezelésre nem javallott esetekben a célzott sugárterápia jó eredményekkel szolgálhat. Az előrehaladott esetek kezelési sikere és a túlélési

mutatók nyilvánvalóan elmaradnak a kezdeti stádiumban felismert és megfelelően kezelt esetektől.

– Romániában éveken ezelőtt kudarcba fulladt a méhnyakrák elleni oltási kampány, a szülők körében a mai napig rendkívül megosztó téma az oltás kérdése, nagyon sokan bizalmatlanok, ózdkodnak attól, hogy beadassák kislányaiknak a védőoltást. Tudtommal vannak pl. skandináv országok, ahol kiválóan működik az oltási kampány, és ennek köszönhetően jelentős sikerült visszazsírítani a méhnyakrák okozta elhalálozások számát. Melyek az oltás előnyei, akik megkapják, életre szóló védelemre tesznek szert?

– Romániában a HPV évente több mint 3300 új méhnyakrákos esetet okoz, és több mint 500 egyéb szervi rákot. Nemcsak skandináv országok, hanem már több európai ország is sikeresen bevezette a nemzeti oltásprogramjába a HPV elleni védőoltást, sőt az Amerikai Egyesült Államokban a sikeres oltás-kampánynak köszönhetően a tanulmányok több mint 85%-os csökkenést mutattak a kamaszok HPV-fertőzöttségében, ami a legonkogénebb törzseket illeti. Ausztrália, például mutatva a méhnyakrák elleni harcban, azt nyilatkozta, hogy világszerte 2036-ra ritka betegséggé fog számítani a méhnyakrák, a megfelelő átoltottságnak és optimális szűrésnek, illetve kezelésnek köszönhetően. A leggyakoribb tévhitkel ellentétben a védőoltás nem okoz aktív megbetegedést, ugyanis nem fertőzőképes vírust tartalmaz, hanem immunválaszt előidéző vírusrészecskéket, aminek köszönhetően aktív betegség nélkül alakulhat ki egy olyan védelmi rendszer a szervezetben, ami egy valódi fertőzés esetén kellőképpen reagál. Továbbá nem okoz meddőséget, vakságot, rákot vagy egyéb betegséget, és csökkent immunálapotot sem. A védőoltás maximális védeltséget nyújt, amennyiben a szexuális élet megkezdése előtt, preferábilisan 9 és 15 év között van beadva, viszont ez akár 45 éves korig is megtörténhet, és életre szóló védeltséget biztosít azon törzsek ellen, amelyeket tartalmaz az oltás. A megfelelő védeltség és a kívánt átoltottság elérése érdekében nemcsak a lányokat bátorítjuk a védőoltásra, hanem a fiúkat is. Mindamellelt, hogy a fiúknál védelmet okoz a HPV okozta száj- és garatrak, anusrák és péniszrák ellen, közvetett módon a partnert is védi azáltal, hogy nincs a szervezetben átadható vírus. Országunkban a 11 és 18 év közötti fiatalok számára a családorvosokon keresztül ingyenesen biztosított a védőoltás, 15 év alatt két dózisu oltásséma alkalmazandó, afölött három. Azon személyek, akik a legonkogénebb törzsek elleni életre szóló védelmet megszerzték az oltás által, a méhnyakrák kialakulásának prevenciója terén sikeresen teljesítettek.

– Vannak-e komolyabb kockázatainak ennek a védőoltásnak?

– A jelenleg piacon levő, 9 onkogén törzs ellen védelmet nyújtó oltást az EMA és FDA nemzetközi szervezetek éveken keresztül vizsgálták, és kockázatmentesnek nyilvánították. Jó tolerabilitást írtak le, és a hosszú távú kockázatok hiányát bizonyították. Mindezeket együttvéve gyakorlatilag a méhnyakrák mint a harmadik legtöbb áldozatot szedő betegség oltással megelőzhető, ezért bátorítjuk a szülőket arra, hogy gyerekeiknek tegyék lehetővé az életre szóló védeltséget, a felnőtteknek pedig felhívjuk a figyelmét a saját egészségük megőrzésének fontosságára.

A szülőket foglalkoztató örök kérdés: vajon jól csinálom? Egyre több a szorongó gyerek

Az Eventikum szervezésében öt erdélyi városban, köztük Marosvásárhelyen tartott előadást a napokban Jól csinálom? – gyermeknevelés a 21. században címmel Deliága Éva, közismert magyarországi pszichológus, integratív gyermekterapeuta, aki a praxisában tapasztalt konkrét esetekkel alátámasztva többek között a gyerekek viselkedésének a háttérben álló tényezőkről beszélt, gyakorlati tippekkel is segítve a szülőket, akik időnként akarva-akaratlanul elbizonytalanodnak, amikor úgy érzik, a gyerekük nem úgy viselkedik, ahogyan azt elvárnák tőle. A szakember szerint a tapasztalat az, hogy az utóbbi években jelentős mértékben megnőtt a szorongó gyerekek száma, ami nem csoda, hiszen a világjárvány és a szomszédunkban zajló háború erőteljesen rányomja bélyegét mindennapjainkra.

Menyhárt Borbála

Jól csinálom? Gyakran merül fel a kérdés és az ezzel járó kétség a szülőknél – főleg az édesanyjakban –, mardossa őket a bűntudat, hogy biztos ők rontottak el valamit, biztos valahol hibáztak, esetleg túl engedékenyek voltak a gyereknevelésben – mutatott rá előadása elején Deliága Éva, majd megnyugtatóképpen hozzátette, bár a mai napig vitatott, hogy a gyerek személyiségének kialakulását milyen mértékben befolyásolják a genetikai tényezők, illetve milyen szerepe van a nevelésnek, a kutatások alapján úgy tűnik, hogy 50-50 százalék, ami arra utal, hogy nem mindenről mi, szülők tehetünk, vannak veleszületett személyiségjegyek, amiket a baba magával hoz. A személyiségné ezt a magját hívjuk temperamentumnak, és ez genetikailag beprogramozott dolog, hiszen sok esetben már magzati korban, az anyaméhben észrevehető, hogy vannak lustább, illetve nagyon aktív babák.

Felgyorsult a testi fejlődés, de lemaradás van az érzelmi fejlődés terén

Ha a mai, 21. századi gyerekeket jellemezni kellene, talán a legtalálóbb kifejezés az lenne, hogy „elárasztottak” – véli a szakember. Amikor a család pszichológushoz fordul, általában van valamiféle tünet a gyerekénél, ami nagyon sokféle lehet: tikkelés, szorongás, éjszakai rémálom, agresszió, beilleszkedési nehézség az iskolában. – Sokszor keressük az okot, de az évek során arra jöttem rá, hogy nagyon sok esetben éppen az a gond, hogy nem tudunk egy konkrét okot meghatározni, sem azt, hogy pontosan mikor kezdődött a probléma. Ha kíváncsiak vagyunk, hogy mi áll ennek a háttérben, akkor három tényezőt kell megvizsgálnunk: az egyik a gyerekek testi fejlettsége. Azt látom, hogy a gyerekek testi fejlődés terén előre vannak szaladva, az anyukák is mondják, hogy a hétéves gyereknek kilenc-tíz évesnek való ruhák kellene, a tizenéves fiúknak 44-es a lábméretük, és van 12 éves fiú, aki 180 centinél magasabb és több mint hatvan kiló. Pontosan nem tudjuk, mi lehet ennek az oka, de tény, hogy az ugyanolyan testsúlyal születő gyerekekénél, mint harminc évvel ezelőtt, ennyire felgyorsult testi fejlődést tapasztalunk. Egy generációval ezelőtt a lányok első menstruációja kb. 13-17 éves korukban jelentkezett, ma pedig gyakran 10-12 éves korban, ami megdöbbentő, hiszen azt jelenti, hogy az összes hormonális változás, ami ezzel jár, már lezajlott. Kognitív szinten ugyancsak előre vannak szaladva a mai gyerekek, sokkal fejlettebbek a koruknál, az interneten bármihez hozzáférnek, és szivacsaként szippantják be az információt a világ dolgairól, sok esetben felnőttként megszegyenítő tudással rendelkeznek bizonyos területeken, ami őket érdekli. A harmadik a pszichés, az érzelmi terület, itt viszont azt tapasztalom, hogy nagyon le vannak maradva, sok esetben a hatévesek olyan az érzelmszabályozása, mint egy négyévesnek, mindent most azonnal akar, türelmetlen, akaratos. Tudni kell, hogy a frontális lebeny 21 éves korig nagyon intenzíven fejlődik, ez az agyunknak azon része, ami a szociális normák elsajátításáért, a szabályokért, az érzelmek gátlásáért felelős. Az idegrendszeri éretlenség a frontális lebeny éretlenségével függ össze, és áll a háttérben, amikor a gyereket előntik, elárasztják az indulatai. Ennek a három területnek a diszkrpanciája okoz belső feszültséget a gyerekekben, ami nagyon sok tünet háttérben ott van – világított rá Deliága Éva.

Akaratosság, szorongás és agresszió

Mint mondta, a három probléma, amivel leggyakrabban találkozunk a praxisában, az az akaratosság, a szorongás és az agresszió. Amikor ezekre keresnek megoldást, az első legfontosabb a megelőzés. Ha egy család hozzá fordul, hogy hisztis, kezelhetetlen a gyerek, naponta többször vannak válalhatatlan dühkitörései, a szakember a szülővel együttműködve elsősorban arra próbál választ keresni, hogy miért van ilyen állapotban, miért ilyen frusztrált, milyen feszültség van az életében, ami miatt így nyilvánul meg. Amikor nincs súlyos probléma a családban, például válás vagy haláleset, át szokták nézni a gyerek napirendjét, és a leggyakoribb, amire fény derül ilyenkor, az az, hogy el van árasztva ingerekkel, rengeteg időt tölt a tévé, telefon, táblagép előtt. Kutatások mutatták ki, hogy vannak óvodás gyerekek, akik napi több órát néznek mesét. A gyerekek napirendje alapján gyakran derül fény arra is, hogy mennyire keveset mozognak, illetve nem alsznak eleget. Ez az egyik legmarkánsabb hiba a gyerekek napirendjében, sok családban nagyon elhúzódik az esti lefekvés, a rossz rutinok miatt későn fekszik le a gyerek, nem pihen eleget, és ez is állhat a dühkitörések háttérben, nem tud figyelni az iskolában, nagyon lecsökken a toleranciakü-

szőbe, labilissá válik a hangulata, ingerlékeny lesz – hívta fel a figyelmet a pszichológus.

A dackorszakból egyenesen a kamaszkorba

Bár a szülőknél rengeteg fejfájást okoz, az akaratosság együtt jár a normális idegrendszeri fejlődéssel – jegyezte meg a szakember. A szakirodalom szerint valamikor 3-5 év között jellemző a gyerekekre a dackorszak, de manapság a szülők nagy része tapasztalja, hogy valójában már a gyerek másfél éves korában elkezdődik, és hat-nyolc éves korig kitolódik, majd átsap kiskamaszkorba. Régen a dackorszak és a kamaszkor között volt egy úgynevezett latencia szakasz, amikor a szülők úgymond fellelegezhetek, de ez a nyugodt időszak mára teljesen eltűnt, a dackorszak elhúzódik, és gyakorta a hét-nyolc évesnél már a kamaszkorra jellemző megnyilvánulásokat fedez fel a szülő.

Deliága Éva szerint a szülők részéről hiba lehet, amikor túl sok döntési jogot adnak a gyerekeknek, például megkérdezik, hová menjen nyaralni a család, menjenek-e a játszótérre, legyen-e kistestvére. Ezáltal azt az illúziót keltik a gyerekekben, hogy tényleg eldöntheti ezeket a dolgokat, holott ő nem képes még belátni a döntéseinek a következményeit, és terhelően hat rá a sok döntési lehetőség. A szülő azt hiheti, jól tesz a gyerekeknek, ha döntési lehetőségeket kínál sok téren, de valójában a gyerekek nem igénylik ezt. Sokkal nagyobb érzelmi biztonságot jelent számukra, ha rutinszerűen le van szögezve, hogy minek hogyan kell történnie, és csupán kis, lényegtelen dolgokban hagynak nekik döntési lehetőséget.

Fotó: György Csongor

Világjárvány után háború

Az utóbbi években mind a gyerekek, mind a felnőttek életében igencsak eluralkodott a szorongás, hiszen a mai szülők és gyerekek nemzedéke eddig még soha nem találkozott világjárvánnyal. Egy hatéves gyerek eddigi életének a fele úgy telt el, hogy maszkot kell hordani, karantén van, nem lehet óvodába járni, nem szabad pusztítani a nagymamának, a hírekből áradt, hogy mekkora a veszély, hány haláleset történt. Egy gyerek szemszögéből érthető, miért nem lehet megfogni a korlátot, miért kell sokszor kezet mosni, és a láthatatlan vírustól kell félni. Ezt a szorongásos hangulatot pedig csak fokozta a háború – tette szóvá a pszichológus, aki a praxisában is tapasztalja, hogy a gyerekek tudatáig is eljut, hogy veszélyesebb hely lett a világ.

Ugyanakkor a mindennapokban nagyon fontos, hogy valamilyen korlátot, keretet szabjunk annak, hogy a telefonon, táblagépen, tévében milyen tartalmakat néz, mennyit néz, vagy hány órát játszik például lövöldözős játékokon, hiszen ez amelltt, hogy az agressziót fokozhatja, nagyfokú szorongást kelt a gyerekekben. A pszichológus elmondta, járt már nála a rendelőben második kisfiú, aki a moziban egy rajzfilmben látott egy vicsorgó farkast, és annyira megrémítette a látvány, hogy éjszakánként nem tudott aludni, rémálmai voltak. – Amikor a mesében olvassuk, hogy a farkas félelmetes, mindig olyan szinten képzelem el azt a gyereket, ami számára még feldolgozható, azonban a képernyőn látottak, hiába van szó rajzfilmről, azaz gyerekeknek szánt tartalomról, mélyen traumatizáló hatással lehetnek rájuk – figyelmeztetett a szakember.

Az iskolás gyerekek talán legnagyobb problémája a teljesítményszorongás, hiszen maga az iskola nem igazán veszi figyelembe a gyerekek életkori sajátosságait, azt, hogy mire képesek. Van amikor egy héten öt dolgozatot írnak, vagy egy

nap kettőt, hiszen gyakran egyik tanárt nem érdekli, hogy egy másik tantárgyból is írják aznap a gyerekek. Ezek a helyzetek pedig még azokat a gyerekeket is megviselik, akik egyébként nem hajlamosak a szorongásra. Ennek hatására pedig nagyon sok pszichés tünet jelenik meg, fáj a gyerek hasa reggelente, hányingere van, gyakran nem mondja ki, hogy nem akar iskolába menni, csak napközben hívják a szülőket, hogy rosszul van, de egészségi okot nem találnak a háttérben.

Szükséges a visszajelzés, hogy amit csinál, az jó vagy rossz

Az agresszió fejlődési sajátosság a gyerekekénél, tulajdonképpen egy ösztön, és tanulással sajátítjuk el, hogyan kell ezeket az ösztönöket kordában tartani, szabályozni. A szülők részéről hiba lehet, ha a gyerek nem kap visszajelzést arra vonatkozóan, hogy amit csinál, az jó vagy rossz, hiszen így elindul a határfeszítés, próbálgatja, hogy mit tehet még meg, és fokozódhat az agresszió.

Az agresszió kezelésének egyik módszere lehet a fizikai agresszió leállítás, azaz már egy-két évesen se hagyjuk, hogy a gyermek ráncsapjon. Nem kell kiabálni vele, sem megverni, megfélemlíteni, de határozottan le kell állítani. Ha kevés szabály van, tehát nem mindent tiltunk, de van néhány, ami fontos, és ez az egyik, hogy nem tehet kárt a környezetben, illetve senkit nem üthet meg, akkor ahhoz alkalmazkodni fog. A másik módszer az eszkáláció megakadályozása, amikor egy helyzetben már látszik, hogy a gyermek fizikailag annyira felhergelte magát, hogy nehezen tud megnyugodni.

Használható módszer még a gyermekben lévő mozgékony-ság, aktivitás konstruktívra csatornázása, hiszen az nem működik, hogy leültesse a kanapéra, és azt mondjuk, hogy maradjon csendben. A nagy mozgásigény önmagában nem rossz dolog, csak megfelelő környezetet kell ehhez biztosítani, vigyük ki az udvarra, játszótérre, hogy mozoghasson kedvére. Ha dühös, tehetünk eléje egy rajzlapot, hogy firkálja össze teljes erejéből – említett néhány gyakorlati tippet a szakember.

Az osztálychat a zaklatás melegágya lehet

Az agresszió kapcsán Deliága Éva az online világ veszélyeire is felhívta a figyelmet, az interneten keresztül történő zaklatás sajnos nem ritka jelenség manapság. Mint mondta, fordultak már hozzá a praxisában olyan 12 éves lánynak a szülei, akit egy harminc éves felüli férfi környékezett meg a világhálón, elkezdett vele levelezgetni, egészen addig, amíg nyomást is gyakorolt, hogy küldjön magáról képet, illetve szeretett volna találkozni vele. – Azt látom, hogy a mai kamaszok sok veszélyforrással tisztában vannak, tudják, hogy nem adhatják ki a bankkártyájuk PIN-kódját, a lakcímképet, de azzal már kevésbé, hogy ha tetszik nekik egy osztálytársuk, ne küldjenek neki nem igazán vállalható fotókat, mert ha esetleg összevesznek, a másik fél elkezd terjeszteni azt. Nincsenek tisztában azzal, hogy egy fotó milyen önálló életet kezdhet élni a világhálón, vagy valaki, akivel ott megismerkednek, esetleg nem az, akinek kiadja magát, nem tudni, milyen szándékkal közeledik feléjük. Tehát vannak az agresszióknak rejtett formái, amelyekre nagyon oda kell figyelni, különösen a kamaszoknál, sőt, onnan kezdve, hogy a gyerekeknek saját okostelefonja lesz. És 9-12 éves korban manapság már mindenki kap okostelefont. Tizenkét éveseknél is gyakran van osztálychat, ami a melegágya a szisztematikus zaklatásnak, hiszen sokkal könnyebb valakit úgy csüfolni, hogy az nem szemtől szemben történik – figyelmeztetett a gyermekpszichológus. Előadása végén Deliága Éva, mintegy útravalóul, biztató gondolatokkal tarisznyálta fel a szülőket, mint mondta, nem kell szülőként tökéletesek legyünk, elegendő csak az elég jó szülőiségre törekedni, ami azt jelenti, hogy van egy tartós, stabil jelenlétünk a gyerekek életében, megpróbálunk egy biztonságos kötődést kialakítani már a születésétől kezdve, majd később éreztetjük vele, hogy bármi történik, ha butaságot csinál vagy bajba kerül, hozzánk mindig fordulhat. És ha valaki felteszi magának a kérdést, hogy jól csinálom-e, az már önmagában azt jelenti, hogy a legjobb szeretné nyújtani a gyereknevelés terén – hangsúlyozta a népszerű magyarországi gyermekpszichológus.

Enikő receptjei

Rózsa Enikő

Almás-birs körtes pite

1,5 kg piros almát lereszelek, a levét kicsavarom. Három nagyobb birskörte héjastól lereszelek. 60 dkg lisztet, 10 dkg cukrot, 25 dkg vajot, egy csipet sót, két tojást, egy kis tasak sütőport, két dl tejszínt alaposan összedolgozok, először a lisztet a sütőporral, vajjal, majd szerre a többi hozzávalót is hozzáadom, összedolgozom, de nem gyúrom sokáig. Két részre osztom a masszát, és kinyújtom. A tepsit kizsírozom, lisztetem. Aki szeretné, vajazhatja-lisztezheti, vagy sütőpapírt is használhat. A kinyújtott tésztát a tepsibe helyezem, darált keksszel megszórom, és erre pakolom az almás birs egyveleget, jó vastagon. Alaposan megszórom őrölt fahéjjal és nyolc dkg porcukorral, majd befedem a kinyújtott tésztával. Villával megszurkálom, felvert tojással megkenem. 180 fokon 35 perc alatt készre sütöm. Tetszés szerint szeleteljük. Aki szeretné, porcukorral megszórhatja a süteményt.

Hagymatokány puliszkával

Öt nagy fej sárga hagymát apró kockára vágok, egy dl olajat, egy evőkanál zsírt teszek egy lábasba, és beleteszem a hagymát. Egy piros kápiapaprikából nagyobb szeletet vágok,

felaprózom és a hagymához adom. Sózom, borsozom, egy kávéskanál cukorral megszórom. Két dl vizet töltök rá, amikor forr, lefedem, és lassú tűzön puhára párolom. Amikor a hagyma puha, megszórom pirospaprikával és egy kávéskanál liszttel, és jól összerotyogtatom. Puliszkával fogyasztjuk. Hordós káposztával, csalamádéval nagyon finom.

Mogyorós, áfonyás házi csoki

Egy kg cukorból és 2,5 dl vízből szirupot főzünk. A sziruphoz adagolunk hét evőkanál kakaót, 20 dkg vajot, fél kg tejszínt, 10 dkg vagdalt mogyorót és egy evőkanál szárított vörös áfonyát. Kivajazott tepsibe öntjük. Én pár perc után a kockákat késsel megjelölöm, aztán hideg helyre teszem dermedni. A mogyorót helyettesíthetjük dióval, mandulával, kesudióval.

Tepertős pogácsa

Egy kg finomlisztbe egy kanál sót, csipet cukrot, öt-hat kanál zsírt, két tojást, négy puhára főtt, szétnyomott burgonyát, fél liter langyos tejet és egy kocka élesztőt (langyos tejben felfuttatva) teszek. Addig gyúrom, amíg hólyagos tésztát nem kapok. Letakarva a duplájára kelesztetem, majd lisztezett deszkán kinyújtom, és darált tepertővel alaposan bekenem. Apróra vágott tepertőt is lehet szórní rá. Összehajtogatom, kelni hagyom, majd újra kinyújtom, ismét lekenem tepertővel, hajtogatom, és újra kelni hagyom. Amikor megkelt, kinyújtom és kiszaggatom. Megkenem tojássárgával, picit száradni hagyom, majd 180 fokon készre sütöm. Amikor a lerből kivesszem, langyos vízzel megkenem, és pár percre letakarom.

Jó étvágyat kívánok!

Pályaorientációs és művészeti tábor

Orbán Júlia

Pályaorientációs és művészeti táborban vettek részt a Traian Vuia Szakképző Líceum, a Ion Vlasiu Technológiai Líceum és az Avram Iancu Technológiai Líceum tíz-tizenkettedikes diákjai. A foglalkozássorozatot a Gyulafehérvári Caritas Továbbtanulási és pályaválasztási tanácsadói, valamint a F fiatalok a változásért projektjeinek munkatársai szervezték a marosvásárhelyi Emerald Hotelben október 30. és november 2. között. Az ifjúsági mentorok azért szervezték meg az eseményt, hogy ismertessék az érrettségi előtt álló fiatalok továbbtanulási lehetőségeit, és készségeiknek megfelelő karrierlehetőségeket sorakoztassanak fel előttük. Ennek érdekében egyetem- és céglátogatásra, street dance táncoktató és

cégvezető előadásaira vitték el őket, emellett művészeti műhelymunkák is szerveztek számukra.

Az első nap ismerkedéssel telt, ebben a kutyás képkártyák segítettek, amelyek különféle érzelmi állapotokban ábrázolták a jószágokat. A táborlakóknak ki kellett választaniuk a pillanatnyi hogylétüket leginkább tükröző kártyát. Amíg döntésüket megindokolták, főlvázolták elvárásait is, amelyeket a foglalkozásokkal és önmagukkal szemben támasztottak. Kendővel elsőtétített szemmel haladtak végig egy valóságos kötél mentén, amely képzeletbeli céljaik felé vezetett. Önkéntesek kísérték, eltérítő, elbátortalanító hangok kísértették őket. Sikeresen vették az akadályokat. Később talán döbbenet gondoltak vissza élményeikre, amelyeket a Kötélpálya nevű játék során szerez-

tek. Talán tudatosodtak helyzetek, amikor lehúzó erejű környezetüknek sikerült lelembosznia őket, vagy fölismerették a jövőbeni akadályok veszélyeit.

A második nap a Blessed Dance Stúdióban Bery Adél street dance oktató tartott táncórát a fiataloknak. Bemelegítés, majd egyszerűnek tűnő lépések és koreográfiák gyakorlása következett. Ellazultak az izmok, könnyeddé váltak a mozdulatok, élvezetes lett a tánc. Néhanyan úgy gondolták: nem nekik való, de voltak, akik jelezték: szívesen elmennének egy hosszabb tanfolyamra. A táncosnő biztatta a fiatalokat: merjék követni álmaikat, tegyenek értük, legyenek türelmek és kitartóak akkor is, ha a sikerek lassabban jönnek, mint szeretnék. Végül Szőcs Dorottya és Berei Norbert, a tábor kommuniká-

ciós csoportjának gyakornokai interjú készítettek a táncoktatóval, amelyben a művész pályafutásának történetéről beszélt. Ötletelés, forgatókönyvírás, jelenetalkotás, színház és film volt a témája annak a műhelymunkának, amelyet Szabó Róbert Csaba és László József vezettek egy kisebb csoport fiatalnak a tábor ideje alatt. Ezzel párhuzamosan Kiss Levente dobkurzusán a „ti-ti-tá” és más lüktető ritmusok lendülete sodorta magával a zenét kedvelő középiskolásokat. Az ebédelőben önmagukról alkottak képkollázst Fábrián Gabriella tanítványai, a nap eseményeit pedig a kommunikációs csoport tagjai követték végig fényképezőgéppel és okostelefonnal a kezükben.

Bőven volt mit dokumentálniuk, hiszen a táncóra, a műhelymunkák és az ebéd után egyetemlátogatás következett. A Sapientia EMTE különböző képzési lehetőségeivel ismerkedhettek meg a fiatalok. Az egyetem professzorai bemutatták a kommunikáció és közkapcsolatok, a közegészségügyi szolgáltatások és politikák, az automatika és alkalmazott informatika, valamint a fordító és tolmács szakokat, interaktív játékokba vonva az érdeklődőket. Érdekesekek voltak a robotok, léleknyugtató a könyvtár, szemgyönyörködte az esti kilátás.

Harmadik nap Szathmáry Zsolt cégvezető, a St. Georgius Manager Club elnöke előadását hallgathatták meg a diákok. Együtt alkották meg az ideális menedzser és alkalmazott portréit, amelyekről már a tulajdonosságok összeírása közben kiderült: nem léteznek. Valóságosak viszont: az egyén személyiségjegyei, adottságai, képzettségi szintje, céltudatossága vagy annak hiánya és tettekkészsége. A vezető elmondta: hiteles és bizalomkeltő, ha egy jelentkező kényelmes öltözetben jelenik meg az állásinterjúján, főleg, ha

nem jellemző rá a kiskosztüm viselete. Ugyanez vonatkozik a viselkedésre is: kiábrándító, ha valaki megátssza magát, és ez kiderül róla már az első napokban. A tinédzserek számára a legizgalmasabb, egyben a leginspirálóbb információ az volt, hogy a menedzser görögöldinye árusításával kezdte a karrierjét. A nap további részében az alkotásikat fejezték be a fiatalok. Elkészültek a rövid filmjelenetek, a képkollázások, a Facebook-bejegyzések, a három felvételtől összeválogott kisfilm és a tábori események fényképalbuma videó formátumba csomagolva. Délután a FOMCO cégcsoportot látogatták meg a középiskolások. Legjobban a Siker-gúla ragadta meg őket, amely minden nap emlékezteti az érkezőt mindazon tevékenységekre, amelyeket az adott napon, évben és az elkövetkező időszakban meg kell tennie ahhoz, hogy céljait elérje 2025-re. Negyedik nap délelőtt jó alkalom volt arra, hogy a fiatalok bemutassák egymásnak alkotásukat. A dobkurzus résztvevői egy rövid ritmusgyakorlattal derítették jobb kedvre társaikat. A forgatókönyvíró csoport filmjelenetei nagy tetszést arattak: nevetés, egymás játékának hangos véleményezése, tapsolás kísérte a vetítést. A kommunikációs csapat fotóin és videóin is jól mulattak. A fényképek rögzítették a képzőművészeti műhelymunka résztvevőinek kreatív alkotásait is. A munkák megtekintése után a fiatalok beszámoltak gyakorlatozásaiuk tapasztalatairól. Sokan közülük komfortzónájukból léptek ki, amikor új tevékenységeket próbáltak ki. Néhányan megerősítést kaptak tehetségükre vonatkozóan, vagy megbizonyosodott: nincs adottságuk egy adott területre. A tábor megszervezését a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal és az Európai Unió támogatta.

Rendkívüli irodalomórák Marosvásárhelyen

November 14-én két rendkívüli irodalomórán vehettek részt a Marosvásárhelyi Református Kollégium és a Bolyai Farkas Elméleti Liceum tanulói. Iskoláink vendége volt Keller Péter, Gárdonyi Géza dédunokája. Két előadásra került sor: az egyik a Református Kollégium dísztermében hangzott el, a másik a Deus Providebit Tanulmányi Házban. Mindannyiunk számára nagy élmény volt hallgatni az író leszármazottját, aki mérnöki precizitással és dédnagyapja írói hitvallása iránti elkötelezett tiszteletadással mutatta be felmenőjének lelki-emberi arcát, fáklyavívő hivatását.

„Tisztelt tanárnok, tanár urak, kedves diákok, nagyon szépen köszönöm, hogy itt lehetek. A Jóisten jóvoltából másodszor vagyok itt, 2017-ben jártam itt először” – kezdte a bemutatkozást Keller Péter. Ezt követően felvázolta Gárdonyi Géza életét évszámokkal és eseményekkel. Előbb azonban megismertetett az úkapával, Ziegler Sándorral, aki hajszál híján aradi vértanú lett. A technikai zseni úkapa szekereken szállítható fegyvergyárával a magyar szabadságharc szolgálatába állt, így nyerte el a Kossuth fegyvergyárosa címet. Nem csoda tehát, hogy ő is célponttá vált az osztrák megtorló kőhőrkötelei és puskacsövei előtt.

Gárdonyi Géza 160 évvel ezelőtt, 1863-ban született. 17 éves volt, amikor elvégezte az egri tanítóképzőt, ezért életkora miatt előbb csak segédtanító lehetett. 18 évesen lett önálló tanító. 19 évesen írta meg a Fel, nagy öröme kezdetű karácsonyi ének szövegét és zenéjét is, ami egyházi népéneké vált. 20 éves, amikor megírja első regényét Álmodozó szerelem címmel (ez a mű 2023-ban jelent meg nyomtatásban!). 27 éves korában már országosan ismert és elismert író. A 33 éves Gárdonyi a Milánói Tudományos Akadémia tagja lett, mert lefordította Dante Isteni színjátékának a Pokol jelenetét. Ennek hatására létrehozta a Pokol „körtépet”, ami ugyan nem körkép, hanem a pokol bugyrait vezeti végig a szemlélőt. 34 éves korában költözött Egerbe. 36 éves korában az egyik egri szemináriumi tanár már úgy nyilatkozott róla, mint „irodalmunk nagy, buzgó apostola”. Ez az apostolság az írásain átható üzenetben, a Krisztus-követésben, a krisztusi üzenet terjesztésében nyilvánult meg. Ekkor kezdte el az Egri csillagok közlését újságban. Különösen érdekes, hogy a 37 éves Gárdonyi egyik novelláját Franciaországban plagizálták. 39 évesen az Egri csillagok művéért elnyerte a Magyar Tudományos Akadémia legmagasabb díját, a Péczy-díjat. 47 évesen akadémikusnak választották. 53 évesen Nobel-díjra jelölték. 59 éves korában meghalt. Ezek a számok talán csodálhatók, talán irigyelhetők, de az író valódi arcát és lelkét az életműve őrizi.

Miért különös Gárdonyi? „A családi gyökerek borzasztóan fontosak. Eltökéltség és szorgalom kell, és ha ez megvan, akkor az ember már fiatalon is csodákra képes, és ha ezt

nem adja fel, akkor az egész élete egy gyönyörű alkotói tevékenység.” Különös Gárdonyi, mert olyan életművet alkotott, hogy a keresztlőképalnaja emlékhellyé vált – talán ő az egyetlen ilyen író. Augusztus 3-án, az író születésnapján Agárdon szentmisét tartanak. Különös Gárdonyi, mert mindössze tizennyolc évesen megfogalmazta az életelveit, melyek között ott volt a Jézus-követés; ez válasz a keresztségre. Halála után Tordai Anyos egri cisztercita pap, irodalomtörténész azt mondta, „mi, e griek, magasabbra, mint a Bebek-bástya, nem vihattuk, de a Jóisten még magasabbra vitte”.

Gárdonyi különleges, mert emberfogalma az, hogy „agyagedénybe zárt Isten-sugár az ember”. Pál apostol gondolatát követi: „Jézus Krisztus szolgájaként kell lennem”. Gárdonyi minden műve végeredményben prédikáció. Valahol egy háttértörténet, egy mögöttes üzenet továbbadása egyfajta példabeszéd minden műben.

Különös Gárdonyi azért is, mert a Jézus-követést nem csak magának tartotta meg, hanem apostolként hirdeti, hogy „aki minél jobban megérti Jézust, annál tökéletesebb”. Mindannyian ott állunk a hegy körül, melyen Jézus áll, „valamennyiünknek föl kell jutnunk a hegyre!” Gárdonyi próbált az embereknek segíteni abban, hogy följussanak a hegyre.

Gárdonyi tanító is volt. Mit ad útmutatónak minden kezdő tanítónak?

„Mikor először lépsz az iskolába, legyen arcon Jézus nyájasága: szólítsd köréd a kisgyermeket, és simogasd meg kezecskéjüket.

S ha látsz közöttük rútat, rongyosat, gyermeki arccal búbanatosat, ismerd meg benne a korán-szenvedőt, – s öleld magadhoz, és csókolj meg őt.”

Ez a fajta emberi közeledés nyilván nem az, amit ma tiltanak, de ha ezt tiltják, akkor az a másik dolog, az ember megérintése, az agyagedénybe zárt Isten-sugár szeretete bizony nagyon vesztélybe kerül – figyelmeztetett Keller Péter. Gárdonyi néptanítói hitvallásában megjegyzi, hogy „a nemzet nem mi vagyunk, hanem az apró, kis, rongyos népek százezrei, ez a jövőnk nemzedék”. Ezért küzdöttek, ezért dolgoztak a régi néptanítók, akik meglátták ezekben a rongyos gyerekekben a későbbi embert, a következő nemzedéket, amely továbbviszi a családi értékeket, a nyelvet, a nemzetet. Ilyen összefüggésben mondta Gárdonyi, hogy aki nem így áll a népnevelés dolgához, aki nem apostolkodik, az bizony cseléd. Pénzért tanítani nem lehet. Jól gondolják meg ezért, akik esetleg tanítoskodásra adják a fejüket, mert máshol kell keresni a pénz örömét... „Kezetekbe – a tanító kezébe – van letéve a nemzet jövője!” Máshol írja Gárdonyi, hogy „egy

nemes karakterű szamar értékesebb tagja a nemzetnek, mint a legtudósabb gazember”.

A kötelező olvasmány kifejezés első hallásra riasztónak tűnik, de „ezeknek az olvasmányoknak végül is az a céljuk, hogy ne olvasni tanítsák meg az embereket, hanem olyan információkat közöljenek, amelyek ahhoz, hogy egy nemzethez tartozzunk, feltétlenül szükségesek (...) mert ha ezek az összetartó információink nincsenek meg, akkor nincsen nemzet”. Gárdonyi tehát istenhitre alapozott nemzeti öntudatot, nemzeti összetartozást tanít.

Család, nő, anyaság – az Egri csillagokban háttértörténetként ez is megjelenik. „Te minden erőnél erősebb erő: anyai szeretet! Te emberi testbe öltözött napfény! Te Isten szívéből leszállt szent láng, haláltól nem félsz, erős gyöngöseség!” Ez az, amit ő tisztelt a hölgyekben. Az Egri csillagok egy másik olvasata Éva története. Cecey Éva nem létező személy, de mégis bekerült a regénybe. Mit csinált Éva a regény elején? Kisértett. Magával vitte a tiltott helyre a kis Gergőt be az erdőbe, és ott van Jumurdszák, az ördög alakja. És úgy néz ki, hogy a sorsuk reménytelen. Ebből a szerepből Éva odáig fejlődik, hogy a regény végén a két anya, a magyari anya, aki egy török gyereket nevel, és a török anya, aki Éva gyereket nevel, képes kezet fogni az ostrom után. És akkor az ember elgondolkodik, hogy miről is szól ez a regény: az egri vár védelméről vagy valami teljesen másról?

Gárdonyi a házasságra is felhívja a figyelmet egy érdekes gondolatsorral. „A házasság nem csupán boldogsági társvalalat; szenvedések is vannak az életben. Tehát az egybekelő azokra a szenvedésekre is vállalkoznak, csak hogy addig ki-ki a maga baját szenvedte, s egybekelés után már a másik baját is. Nem minden hónap május. Vállaljuk, hogy együtt éljük át a májust, vállalnunk kell, hogy együtt éljük át a későbbi viharokat is, rossz terméseket, fagyokat, sovány éveket.”

Végül esett a borról is. Az Egri csillagok bizonyos fókig a bor regénye is. Több helyen előfordul a bor ereje. Nem véletlen, amikor az egri vár feltárat összeállítják, felsorolták a bort is. 140 ezer liter bort említenek, és erre azt mondja Dobó, hogy kevés. És a regény végén talán azért is tudott győzni a maroknyi magyar sereg, mert Dobó minden hordót csapra veretett...

Gárdonyi minden regényében előfordul az imádság. Az Egri csillagok is egy Te Deummal zárul – csodálatos dolog (Téged, Isten, dicsérünk!).

Ezt a lélektápláló eseményt legnagyobb örömeinkre többen támogatták. Elsősorban maga az előadó, Keller Péter, aki önköltésen utazott Magyarországról hozzánk, aztán a támogatók között találjuk a Gecse utcai református egyházközséget, valamint a Keresztelő Szent János-plébániát – mindannyian a Krisztus-követés elősegítői. Isten áldja őket!

Szilágyi Mihály, a rendezvény főszerzője

	1.	RÁMA	TOVÁBBÁ LENDÜLET (NÉP.)	KELET (NÉMET)	... A HAZA (PÉTERFŐ)	ABBA AZ IRÁNYBA	A HÁZBA IDEGES ELŐTAG	RÓMAI 1007	... APPIA (ÓRÓMAI UT)	VÁZA- BELSŐI	LÚD	ARABI FRANCIA FOLYÓ	MÁZ ANYAGA	PÁRATLAN KELTAI	ÓRIÁS- KIGYÓ
Egy magyar népi mondanivalót idézünk a rejtvény főszoraiban.	A														C
	NÉMET SZEMÉLY- NÉVMÁS		FELSÉGI (FRANCIA) MEGFELELŐ				ÁLOM BÜTOR- JELZŐ LEHET					FORMA NÖVÉNYI SZÁL			ÁSÍTÓHANG BARÁT (FRANCIA)
	START JÉGKORON- GOZÁS				SZLÁV OR- SZÁG RO- MÁN NEVE ELŐREN- DŐ					JUH ÚJ-ZÉLANDI ÓSLAKÓ					
2.	A	A SZERELMI KÖLTÉSZEK MÚZSÁJA	VÉRES ELŐTAG HULLÁM- TÖRŐ GÁT		JÁTSZMA VÁRPAJÓTA RÉSZE				ÖSSZEHAJ- TOTT TENYÉR JAPÁN PO- LIT. (HAJATO)				NÉVELŐ BAGDAD LAKÓJA		
VAKBUZGÓ EMBER				DUBLIN LAKÓJA NŐI NÉV (DEC. 22.)		OXIGÉN ÉS JÓD VEGY- JELE MORZSEJEL		OLASZ, OSZ- TRÁK AUTÓJ. SZÁNDÉ- KOZÓ			SZÉKELY IS SZINTÉN NE		FOHÁSZ ADAM PÁRJA		
EHEZŐVÉ LESZ (A GYŰ- MÓLCS)				OKTAT KÖZÉP-AM. SZIGET- CSOPORT			HELYSÉG POLGÁRA EGÉSZ RÉSZÉ					ABROSZT HELYEZ L BŰV. NÉGYZ. EGY SZAVA			NULLA ŐSI SZA- VUNK
LAPOS FENEKŰ CSÓNAK				VÁNDOR- ÉLETŰ AFR. ÁLLAM ÉS FOLYÓ			KUTAT RÁDIÓ- LOKÁTOR					MENJ (OLASZ) A FÖLDRE TESZ			
GYŐRI SPORTKLUB			NŐI NÉV (JUL. 26.) ERREFELE!			MŰV. TÖRT. (NÓRA) RANGJELZŐ ELŐTAG					FORMÁL AZ ALUMÍ- NIUM VEGY- JELE				
ÁLLÓVÍZ SZIBÉRIAI FOLYAM		HANGFÉLE VIRÁG ROMÁN NŐI NÉV			NAGY TESTŰ PAPAGÁJ KÁSTNER HŐSE					...MELEGSÉ- GED (ADY) VERDI OPERÁJA			SZINTÉN CSILLAG (ANGOL)		BÍRÓI HANG A FOCI- PÁLYÁN
		KEZDŐPONT A TÁVÍRÁS- JELEK NEVE		BOLTI ÁRUS ... DE L'E- TEN (ADY VERSE)					AKKOR (FRANCIA) ERŐSEN MAKACS					AZ ARZÉN VEGYJELE FINN-SVÉD SZIGET	
A KÖZÉPÉN LEMAR!			A HÁZBA FÉRFI NÉV (JUL. 2.)		ANNYI MINT (RÖV.) DÍSZÍTETT		A BÁRIUM VEGYJELE KENŐ- ANYAG		A SZA- BADBA ÚT A VÍZ FELETT		SZOVJET VADÁSZREP. UTOLÉR ÉS ELHAGY				OLASZ AUTÓJEL HALLGAT A SZAVÁRA
FIGYELMEZ- TETŐ SZÓCSKA			TARTOMÁNY TILTOTT VADÁSZAT				... ISLAND (USA-BELI ÁLLAM) TROMF					FEJFEDŐ ÖSSZEKA- VART ROM!			
A TERMÉST BETAKA- RÍTÓ			TÜNDÉR- KONTY A PIAC PIACA!				ISZKOLÓ ODA-VISSZA FÉRFI NÉV					SZÖGMÉR- TÉK (RÖV.) ÁSVÁNYI FÜSZER			LATIN CSONT
FÉL ZSÁKI		POROSZ TE- RÜLETŰ RÉGIÓ V. HIDROGÉN				ELŐFOR- DULÓ RÓMAI 1000				A 7 VEZÉR EGYIKE SZEMÉLY- NÉVMÁS			NUMERO (RÖV.) NAPÓLEON JELE		
L.N.J.	S								Az idézet műfaja						

November 16-i rejtvényünk megfejtése: **Rossz tulajdonságait a gazdagok felfedik, a szegények titkolják.**

Intézményesített magyar nyelvű oktatás Dicsőszentmártonban

A 150. évfordulót ünnepelték

A dicsőszentmártoni intézményesített magyar oktatás 150. évfordulóját ünnepelték a múlt hét végén. Az 1873-ban létesített első magyar állami iskolában zajló anyanyelvi oktatásnak, a város fejlődése mellett, fontos szerepe volt az összetartó és megtartó erejű közösségfejlesztésben. November 18-án, szombaton délelőtt a hideg, szemerkélő eső ellenére a dicsőszentmártoni Manóház nevet viselő magyar tannyelvű óvoda, napközi otthon és bölcsőde udvara megtelt ünnepelni és emlékezni vágyó emberekkel.

Szer Pálosy Piroska

Nemcsak külsőleg, de lélekben is ünneplőbe öltözött meghívottak, pedagógusok, szülők és gyerekek sorakoztak fel tiszteletteljes főhajításra az elmúlt 150 esztendő során munkálkodó, a jelent és jövőt meghatározó nevelők előtt. A szervezők közül *Fülöp Erika-Annát*, az Andrei Bărseanu Elméleti Líceum tanárát a közösség számára jelentős eseményről kérdezve a rendezvénysorozat fontosabb pillanatait összegeztük.

Amint elmondta, az ünnepségsorozat házigazda szerepét *Székely-Varga Béla* tanító töltötte be. Beszédet mondott *Szabó Albert* megyei tanácsos, *Császár Károly* szenátor, *Czeglédi Gyula*, Hajdúszoboszló polgármestere, *Pataki László*, az RMP SZ Dicsőszentmárton körzetének elnöke, *Megheșan Nicolae Sorin* polgármester. Az elhangzott ünnepi felhívások központi gondolata az anyanyelven való oktatás/tanulás fontossága volt a szórványban élő magyarság számára. „Megmaradásunk érdekében elengedhetetlen a nyelvi örökségünk, a magyar kultúránk értékeinek életben tartása” – hangsúlyozták többek között a megszólalók. *Gagyi Zoltán*, a Traian Általános Iskola igazgatóhelyettese és történelem szakos tanára a dicsőszentmártoni intézményesített magyar oktatás történetét elevenítette fel. *Szász Tünde* unitárius lelkész és vallásnász áldást mondott, majd *Fodor Izolda Zsófia* és *Gerzsi Tifany*, a Traian Általános Iskola VII. osztályos diákjainak szavatait követően a különböző intézmények képviselői megkoszorúzták a 2018. november 17-én a mindenkori pedagógusok emlékére felavatott kopjafát. Leleplezésre került az ez alkalomra készült emléklap is, *Vásárhelyi Kriszta*, az Andrei Bărseanu Elméleti Líceum X.-es diákjának nyertes pályamunkája.

Egy rövid és meghitt beszélgetés után a Mihai Eminescu Művelődési

A Manóház Óvoda és Napközi Otthon apróságai

Fotók: Magó Attila Márton

Házban sor került az eseménysorozat alkalmával különböző kategóriákban (irodalom, média, rajz, plakett- és plakátkészítés) meghirdetett pályamunkák, valamint a helyi történelmi vetélkedők nyertesinek díjazására. A díjkiosztás házigazdája *Molnár Margit* tanítónő volt. Az oklevelek kiosztásában az irányító tanárok mellett a meghívottak segítettek. A különdíjas diákok *Burus-Siklódi Botondnak*, a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége országos elnökének köszönhetően értékes könyvjutalmakban részesültek. A művelődési ház előcsarnokában a jelenlévők megcsodálhatták az óvodások és iskolások rajzaiból összeállított tematikus kiállítást.

Gálaműsor és a nyugdíjas pedagógusok köszöntése

A nap fénypontja a délután 5 óra körül kezdődött gálaműsor volt. *Décsi-Magyar Zoltán XII.-es* tanuló szavatait követően *Fodor Sándor József*, a Maros Megyei Pedagógusok Háza igazgatója ünnepélyes keretek között köszöntötte a jelenlévőket, visszaillesztve a dicsőszentmártoni intézményesített magyar nyelvű oktatás múltjára és reményteljesen tekintve annak jövőjére. A nyugalmazott pedagóguskollégáknak egy-egy emléklappal és egy-egy szál virággal szimbolikusan köszönték meg áldozatos munkájukat, és egyperces néma főhajítással adóztak az eltávozott nevelők emlékének.

Beszédekben éltette a dicsőszentmártoni magyar nyelvű oktatást, és kitérésre bátorította a pedagógusokat többek között *Kolcsár Károly*, Románia parlamentjének RMDSZ-es képviselője, *Péter Ferenc*, az RMDSZ Maros megyei szervezetének elnöke, megyei tanácselnök, *Antal Levente Mihály*, a Maros Megyei Tanfelügyelőség főtanfelügyelő-helyettese, *Czeglédi Gyula*,

Hajdúszoboszló testvértelepülés polgármestere. *Pálfi Erika*, Magyarország kormánya és Belügyminisztériuma részéről, a Köznevelési Tartalomfejlesztési Főosztály vezetője tolmácsolta az anyaország kormányának köszöntését, és átadta a

méleti Líceum igazgatója, *Gagyi Zoltán Loránd*, a dicsőszentmártoni Traian Általános Iskola igazgatóhelyettese és *Varga Renáta*, a dicsőszentmártoni Manóház Napközi és Bölcsőde ügyvezető pedagógusa röviden beszámoltak Dicsőszent-

ceum tanulóiból álló, a dicsőszentmártoni Vármegyeház őrei nevet viselő csapat. A közönséget magával ragadta *Déghi András Zoltán* III. osztályos, a Kriza János országos balladamonddó, balladaéneklő és mesemondó versenyen részt vevő tanuló izés mesemondása, akárcsak a Kőkényes Néptáncgyűttes népdal- és néptáncelőadása. A rendezvénysorozaton résztvevők lélekben feltöltődve, a jövő felé reménységgel tekintve térhettek otthonaikba, köszönettel adózva mindazoknak, akik valamilyen formában hozzájárultak az események megszervezéséhez – fejtette ki *Fülöp Erika-Anna*, az Andrei Bărseanu Elméleti Líceum magyar szakos tanára, aki *Tóth Árpád Köszöntőjével* zárta az esemény részletes ismertetését: „*Jó iskolánk! még sok-sok öven évet/Érj meg, virulj, légy fénylő, tiszta, nagy./ Köved közt lüktessen az ifjú élet./ Ezer meleg szív, ezer büszke agy./ Nemes tanárok, sok nemes tanítvány/ Hírét növeljék e tisztes falak.*”

A dicsőszentmártoni Kőkényes Néptáncgyűttes

dicsőszentmártoni magyar pedagógusközösség részére kiállított miniszteri elismerő oklevelet. *Burus-Siklódi Botond*, a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének országos elnöke Dicsőszentmártonhoz fűződő pedagógusi múltját elevenítette fel, hangsúlyozva, hogy mennyire meghatározóak ezek az emlékek életét. Majd átnyújtotta a szövetség díszoklevelét a dicsőszentmártoni intézményesített magyar oktatás 150 éves jubileumi ünnepsége alkalmából a mindenkori pedagógusoknak a magyar nyelvű oktatás és kultúra szolgálatában végzett áldozatos munkájuk elismeréseként.

Magó Attila Márton, a dicsőszentmártoni Andrei Bărseanu El-

márton és környéke magyar nyelvű oktatásának helyzetéről, arról, hogy a csökkenő gyermeklétszám ellenére az intézményvezetők bizakodva tekintenek a jövőbe.

A gálaműsor keretében felléptek a tehetségüket, kreativitásukat, energiájukat megmutató és a hagyományokat tisztelő és ápolásukra elkötelezett fiatal nemzedék képviselői: a Manóház óvodásai, a romániai magyar nemzeti kisebbségek történelme országos tantárgyversenyének díjazottjai – a Traian Általános Iskola diákjai, az Örökségünk őrei program nyertesei –, az Andrei Bărseanu Elméleti Lí-

Vetélkedők, tantárgyversenyek nyertes diákjait is díjazták

Románia legyőzte Svájcot, és megnyerte az Eb-csoportját

Románia labdarúgó-válogatottja 1-0-ra legyőzte Svájc csapatát az Európa-bajnokság I jelű selejtező-csoportjában, így a ranglista élén végzett. Ezzel eldőlt, hogy Románia a második, Svájc a negyedik kalapba kerül a jövő évi döntő torna csoportjainak sorsolásán, jelentette az NSO.

Kedd este a legfontosabb kérdés az volt: Románia vagy Svájc szerzi meg a csoport első helyét. A két csapat éppen egymás ellen játszott. Romániának 19, Svájcnak 17 pontja volt a mérkőzés előtt, tehát a románoknak a döntetlen is elég volt.

A gól nélküli első félidő után mindössze öt perc telt el a másodikból, amikor Denis Alibec megszerezte a vezetést a házigazdának. Mivel több találat már nem esett, a románok megnyerték ezt a hatost, Svájc pedig a második helyen kvalifikált.

Így tehát Románia a második kalapból várja a jövő évi Eb-sorsolást, vagyis a magyar válogatottal nem kerülhet össze.

Románia hatodik alkalommal vesz részt az Európa-bajnokság döntő tornáján 1984, 1996, 2000, 2008 és 2016 után.

Az Eb-sorsolás kalapbeosztása

1. kalap: Németország, Portugália, Franciaország, Spanyolország, Belgium, Anglia
2. kalap: MAGYARORSZÁG, Törökország, Dánia, Albánia, ROMÁNIA, Ausztria
3. kalap: Hollandia, Skócia, Szlovénia, Szlovákia, Csehország, Horvátország
4. kalap: Olaszország, Szerbia, Svájc + a három pótselejtezőn kijutó válogatott

Eredményjelző

Eb-selejtező, I csoport, 10. (utolsó) forduló:

* *B csoport:* Görögország – Franciaország 2-2 (0-1), Gibraltár – Hollandia 0-6 (0-3). A végeredmény: 1. Franciaország 22 pont, 2. Hollandia 18, 3. Görögország 13, 4. Írország 6, 5. Gibraltár 0.

* *D csoport:* Horvátország – Örményország 1-0 (1-0), Wales – Törökország 1-1 (1-0). A végeredmény: 1. Törökország 17 pont, 2. Horvátország 16, 3. Wales 12, 4. Örményország 8, 5. Lettország 3.

* *I csoport:* Románia – Svájc 1-0 (0-0), Koszovó – Fehéroroszország 0-1 (0-1), Andorra – Izrael 0-2 (0-1).

Az I csoport végeredménye

1. Románia	10	6	4	0	16-5	22
2. Svájc	10	4	5	1	22-11	17
3. Izrael	10	4	3	3	11-11	15
4. Fehéroroszország	10	3	3	4	9-14	12
5. Koszovó	10	2	5	3	10-10	11
6. Andorra	10	0	2	8	3-20	2

Fotó: a román válogatott közösségi oldala

Jegyzőkönyv

Eb-selejtező, I csoport, 10. (utolsó) forduló: *Románia – Svájc 1-0 (0-0)*. Bukarest, Nemzeti Aréna: 50.224 néző, vezette: Davide Massa (olasz).

Románia: Moldovan – Rațiu, Drăgușin, Burcă, Bancu – Marius Marin – Moruțan (64. Ianis Hagi), Stanciu (83. Olaru), Cicăldău (64. Răzvan Marin), Coman (72. Drăguș) – Alibec (83. Pușcaș).

Svájc: Mvogo – Garcia (62. Ugrinic), Akanji, Elvedi, Rodriguez – Aebischer (84. Freuler), Xhaka, Ndoye – Shaqiri (62. Steffen), Okafor (62. Amdouni), Vargas (81. Zeqiri).

Gólszerző: Alibec (50.).

Sárga lap: Marius Marin (2.), Moruțan (48.), Hagi (90+3.), Bancu (90+5.), illetve Xhaka (54.), Akanji (90+3.).

Egy gól, három kapufa

Bálint Zsombor

A listavezető Temesvári CFR ellen kezdte az alapszakasz visszavágóját a Marosvásárhelyi CSM mindaddig nyeretlen teremlabdarúgó-csapata. Újabb nagyon erős ellenfél, és az élszaktalakkal jól szokott teljesíteni Cosmin Gherman legénysége, bár győzelemben egyelőre nem reménykedhet.

Ezen a mérkőzésen is így történt. A technikásabb, tapasztaltabb és erősebb bántásokkal több-

nyire a labdát, azonban a házigazda játékosok megpróbálták a lehető legnehezebbé tenni a dolgukat. Három esetben nem sikerült megakadályozni, hogy az utolsó emberig kidolgozott kombináció végén betaláljanak a hazaiak kapujába, amelyhez hozzájárult egy védelmi hiba és egy rossz ütemben elvégzett csere, mindkettőt kegyetlenül kihasználta az éllovas. Az idő többi részében azonban sikeresen védekezett a CSM, és néha megpróbálkozott ellentámadásokkal, sőt

Fotó: Nagy Tibor

építkezéssel is, bár utóbbihoz valamivel jobb labdabiztonságot kell kifejleszteniük. És nem volt teljesen eredménytelen ez az erőfeszítés, hiszen Láposi révén sikerült góllal befejezni egy kombinációt, és

háromszor Lungu kapufáját találták el. Ami egy Temesvár kaliberű csapat ellen (mármint hogy kapufát erő lövésekig jutottak) már önmaga is említésre méltó teljesítmény. Említsünk meg két kevéssel mellé csorgó

labdát, amikor az ellenfél kapusa gyakorlatilag már vert helyzetben volt, hogy teljesebb legyen a kép.

A marosvásárhelyi csapat vasárnap újabb mérkőzést játszik hazai pályán, az éllovas után a bajnokcsapat és BL-résztevő Galaci United ellen. A találkozót 18 órakor kezdődik.

Jegyzőkönyv

Teremlabdarúgó 1. liga, 10. forduló: *Marosvásárhelyi CSM – Temesvári CFR 1-5 (0-2)*.

Marosvásárhely, Simon László-sportcsarnok. Vezette: Laurențiu Deaconu (Berceni), Laurențiu Pentek (Nagyvárad). Tartalék: Cristian Brașovean (Kolozsvar). Ellenőr: Marius Mititel (Bukarest).

Marosvásárhely: Incze (Săbăduș) – Nagy N., Barbócz, Ördögh, Chertes (Paliștan, Nagy T., Curticăpean, Láposi, Mireștean, Ghila, Butiurca, Duca).

Temesvári CFR: Lungu – Ilaș, Toader, Gabriel, Gustavo (Lupu, Grosu, David, Dan, Wellington, Nemițanu, Buhăceanu, Vlăceanu).

Gólszerzők: Láposi (32.), illetve Ilaș (5.), Gustavo (13.), Wellington (26., 37.), Nemițanu (33.).

Sárga lap: Paliștan (28.), Nagy N. (29.), illetve Gustavo (34.), Toader (40.).

A tabella

1. Galac	9	8	1	0	87-17	25
2. Temesvár	10	8	0	2	50-18	24
3. CSM Déva	10	7	2	1	59-18	23
4. Székelyudvarhely	9	6	1	2	58-23	19
5. Sepsiszentgyörgy	10	6	1	3	53-33	19
6. Măreșești	10	4	1	5	46-44	13
7. Bodzavásár	10	3	0	7	48-66	9
8. West Deva	10	3	0	7	39-81	9
9. Simánd	10	1	0	9	24-127	3
10. Marosvásárhely	10	0	0	10	17-54	0

Eredményjelző

Teremlabdarúgó 1. liga, 8. forduló: Galaci United – Dévai West 16-0, Simándi Șoimii – Bodzavásári Luceafărul 3-12, Dévai CSM – Mausoleul Măreșești 7-4, Sepsiszentgyörgyi Sepsi SIC – Temesvári CFR 1-0; *9 forduló:* Bodzavásári Luceafărul – Dévai CSM 1-8, Marosvásárhelyi CSM – Sepsiszentgyörgyi Sepsi SIC 2-8, Mausoleul Măreșești – Székelyudvarhelyi FK 1-3, Dévai West – Simándi Șoimii 9-3, Temesvári CFR – Galaci United 1-3; *10. forduló:* Dévai West – Dévai CSM 1-5, Mausoleul Măreșești – Sepsiszentgyörgyi Sepsi SIC 5-5, Galaci United – Simándi Șoimii 19-2, Bodzavásári Luceafărul – Székelyudvarhelyi FK 2-6, Marosvásárhelyi CSM – Temesvári CFR 1-5.

Jobb csapatokkal jobb teljesítmény

Kiválóan játszott a Marosvásárhelyi CSM teremlabdarúgó-csapata a mezőny legjobbjai, a bajnoki címre törő kvartett csapatai ellen a bajnokság alapszakaszának első felében, ám ennek ellenkezője is igaz: a kevésbé erős ellenfelekkel már nem tudták annyira felszívní magukat. Ez történt az alapszakasz első felét lezáró fordulóban a Sepsi SIC ellen is, amely győzött ugyan néhány nappal korábban az addig veretlen Temesvárral, ám így is a második vonalhoz tartozik. Nyolc gólt kapott ezen a meccsen a marosvásárhelyi csapat, ezek zöme pedig egyéni hibák, figyelmetlenségek következménye volt, olyan figyelmetlenségeké, amelyeket az igazán jó csapatok ellen nem igazán követtek el.

Az eredmény alakulásában minden bizonnyal az is szerepet játszott, hogy Tătar megsérült az előző találkozón Székelyudvarhelyen, így a kapuban az élvonalban tapasztalatlan

Săbăduș állt (majd az utolsó három percben Incze is). Nem tudjuk, hogy a nyolc kapott gólból Tătar mennyit hártított volna, ám azzal nagyon sokat veszített a csapat, hogy így nem tudta játszani az ötfős támadójátékát, amivel el tudta volna percekig dugni a labdát az ellenfelétől, amelynek így kevesebb lehetősége adódott volna.

Már eleve rosszul kezdődött a meccs, egy könnyen elkerülhető kapott góllal egy szöglet után, de a 7. percben úgy tűnt, ezen túl tudják tenni magukat Chertes egyenlítésével. Egy perc alatt azonban szertefoszlott ez az ábránd, és mindvégig hiányzott az a harapós kedv, amit például Déva ellen láttunk. Ennek gyakorlatilag egyenes következményeként logikusan jött a többi sepsiszentgyörgyi gól. (bálint)

Jegyzőkönyv

Teremlabdarúgó 1. liga, 9. forduló: *Marosvásárhelyi CSM – Sepsiszentgyörgyi Sepsi SIC 2-8 (1-3)*.

Marosvásárhely, Simon László-sportcsarnok, 150 néző. Vezette: Bálint Attila (Székelyudvarhely), Ovidiu Luca (Kárácsenkő). Tartalék: Roberto Gunciu (Popești-Leordeni). Ellenőr: Marian Ivănescu (Bukarest).

Marosvásárhely: Săbăduș (Incze) – Nagy N., Barbócz, Ördögh, Chertes (Paliștan, Nagy T., Nicola, Láposi, Mireștean, Márton, Dan, Duca).

Sepsi SIC: Papp – Mánya, Czintos, Mathis, Csog (Bende, Veress, Jakab, Gáll, Szöcs, Máté).

Gólszerzők: Chertes (7.), Barbócz (38.), illetve Mathis (1., 21.), Czintos (8.), Bende (8., 36.), Mánya (29., 40.), Veress (37.).

Sárga lap: Nicola (12.), Mireștean (40.), illetve Csog (19.).

A bajnok Marosvásárhely ellen javított a gólkülönbségén

Nem történt semmi rendkívüli a női labdarúgó 1. liga 11. fordulójában játszott Kolozsvári FCU – ACS Marosvásárhely mérkőzésen, az egyébként gyengélkedő bajnokcsapat, amely egyelőre a 3. helyen áll a tabellán, kicsit javított a gólkülönbségén, és hétszer vette be a vendégek kapuját. Marosvásárhely ezzel 11 forduló után 54 kapott gólig jutott, s mindössze két gólt szerzett, érdekes módon mindkettőt a listavezető Temesvár elleni mérkőzéseken lőtte.

Az alapszakaszból még három forduló van hátra, Marosvásárhely szombatán az anyaegyesület FK Csíkszereda együttesét fogadja, amelynek nagy szüksége van a pontokra, hiszen négy döntetlen után zsinórban veszélybe került a helye a felsőházban.

Eredményjelző

Női labdarúgó Superliga, 11. forduló: Kolozsvári FCU – ACS Marosvásárhely 7-0, Temesvári Politehnica – Beszterce-naszódi Gloria 2018 2-0, Nagykomlósi Banat Girls – CSM Alexandria 3-3, FK Csíkszereda – Konstancai FCV Farul 0-0. Elmaradt mérkőzésen: Kolozsvári FCU – Konstancai FCV Farul 3-1.

Új madarak a marosvásárhelyi állatkertben: rózsás flamingók és rózsás gödények

A marosvásárhelyi állatkert sajtóosztálya tájékoztatott, hogy Budapestről, a Fővárosi Állat- és Növénykertből öt rózsás gödény (rózsás pelikán) és négy rózsás flamingó érkezett. A madarak egészségesek, rövid időre elkülönítették őket, de a hétvégén már láthatóak lesznek.

„Ezek a madarak fontosak számunkra, hiszen az a szándékunk, hogy növeljük és sokszínűbbé tegyük az állományt. Ez mind állatjóléti szempontból, mind a bemutatásukat tekintve előnyös. Mind a rózsás gödény, mind a flamingó telepes, kolóniákban él” – nyilatkozta Szánthó János, az állatkert igazgatója.

A rózsás gödény (Pelecanus onocrotalus) lenyűgöző méreteiről ismert, testhossza 140-175 cm között van, szárnyfeszítávolsága 245-295 cm, súlya mintegy 10-11 kg. Ez a faj Európa, Ázsia és Afrika meleg tavain és tengerparti mocsaraiban, illetve deltáiban él, nappali életmódot folytat, és vándormadárként viselkedik. Halakkal táplálkozik. Bár nincs közvetlen ve-

szélyben, az élőhelyek pusztulása, a vadászat és a vizek szennyeződése fenyegetést jelenthet e fajra. Természetes környezetében a pelikán 30 évig élhet, de fogságban megélheti az 50 évet is.

A rózsás flamingó a flamingófajok közül a legnagyobb, rózsaszín tollaival lenyűgözi a látogatókat. Testhossza 125-145 cm, szárnyfeszítávolsága 140-165 cm, súlya 2-3 kg. A rózsaszín flamingó dél-európai, dél-ázsiai és afrikai sós tavakban és deltákban, tengerpartokon él. Hasonlóan a pelikánhoz, ez is ritka faj, bár nincs közvetlen veszélyben. Az élőhelyek pusztulása, a klímaváltozás és a tengerszint emelkedése fenyegetést jelentenek rá. Vadonban a rózsaszín flamingó 30 évig élhet, fogságban 60 évig is. A klímaváltozás egyik következményeként az utóbbi években a rózsás flamingó is megjelent a Duna-deltában – áll a marosvásárhelyi állatkert közleményében.

Az intézmény szeretettel várja a látogatókat, akik megcsodálhatják a gyönyörű madarakat. (a.)

Elektronikus formában kibocsátható úti okmányok

Döntő házként elfogadta szerdán a képviselőház a törvénytervezetet, amely szerint a román diplomáciai képviselők elektronikus formában is kibocsáthatnak úti okmányokat a külföldön tartózkodó román állampolgárok számára. A jogszabályjavaslat 227 támogató szavazatot kapott, 32 képviselő tartózkodott.

A román állampolgárok szabad mozgásáról szóló törvénytervezet azoknak a külföldön tartózkodó

román állampolgároknak a helyzetét könnyíti meg, akiknek valamilyen okból nincs érvényes úti okmányuk. Számukra elektronikus formában is kibocsáthatnak úti okmányokat a román diplomáciai képviselők, hogy visszatérhessenek Romániába.

A tervezet egyik előírása szerint az elektronikus formában kiállított úti okmányt minősített elektronikus aláírással kell ellátni, és közokiratnak minősül. (Agerpres)

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó – információ - 0766-121-234	• Marmed - 0265/250-344 járóbeteg-rendelő: - 0756-468-658
• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112	• Labor - 0751-114-307 e-mail: marmed@marmed.ro, www.marmed.ro
• Rendőrség - 0265/202-305	• Dora Optics - 0733-553-976
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110	• Dora Medicals - 0265/212-971
• Sürgősségi szolgálat: – gyermekeknek - 0265/210-177	• Radiológia, echográfia Dr. Jeremiás István - 0265/222-446
Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330	• Emma vendéglő, - 0740-083-077 hidegtálat készítése - 0365/404-664
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS, otthon gondozó szolgálat, 8–16 óra között: - 0736-883-110	• Prefektúra - 0265/266-801 • RDS–RCS - 0365/400-401 - 0365/400-404
• Optika-Optofarm - 0265/212-304	• Áramszolgáltató vállalat - 0800-500-929 – vidék - 0265/929
- 0265/312 436	• Delgaz Grid - 0265/200-928 - 0800/800 928
- 0265/250-120	• Aquaserv: - 0265/215-702 - hideg víz-csatorna
- 0265/263 351	
• Optolens szemsebészet - 0265/263-351	

- közönségszolgálat - 0265/208-888	
- központ - 0265/208-800	
- 08008-208-888	
• Fogyasztóvédelmi hivatal - 0265/254-625	
• Vasúttárolás - 0265/236-284	
• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119	
- 0744-282-710	
• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865	
koporsók, kellékek, - 0745-606-215	
koszorúk - 0745-606-269	
és halottszállítás - 0758-047-604	
• Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442 - 0265/262-907	

**Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es
telefonon.**

**A hirdetési rovatban
megjelent közlemények,
reklámok tartalmáért
a hirdetésfeladó vállalja
a felelősséget!**

ADÁSVÉTEL

ELADÓ malom – A-tól Z-ig –
Makfalván. Tel. 0748-034-845.
(21356-l)

LAKÁS

ELADÓ Nyárádgálfalván, a 270.
szám alatt családi ház. Tel. 0748-034-
845. (21356-l)

MINDENFÉLE

HA SZERETNE új meszelést vagy új
szobafestést, akkor hívjon minket.
Bármilyen javítást vagy új tető készí-
tését, mindenféle munkát stb. vállalok.
Berecki Sándor. Tel. 0742-344-119. (21275-l)

BAJ VAN a háztetővel? Szeretne egy
új tetőt vagy a régi megjavítását?
Akkor válasszon minket, csapatunk
garanciát vállal. Tel. 0756-596-889,
Árpi. (21275-l)

VÁLLALUNK szigetelést, belső mun-
kát, festést, gipszkartonozást, járólap-
lerakást, vízvezetést, kisebb
tetőjavítást, tetőszigetelést. Tel. 0754-
643-012. (21319-l)

MEGEMLÉKEZÉS

EMLÉKEZTETŐ

November 26-án kerek húsz éve annak, hogy Székelyvaja bejaratának egy kis kanyarjában két teherautó közé sodródott egy személygépkocsi, ahol szörnyethalt, két utastársával együtt, a testvéröcsém, a 63 éves

MIKLÓS JÓZSEF

a csíkszeredai Márton Áron Gimnázium nyelvudós tanára, aki tolmácsként indult Egyiptomba, közeli ismerősei felkérésére. Azért, hogy ez alkalommal is teljesítse idegenvezetői szerepét, indulás előtt pár hónap alatt elsajátította az arabot, így aztán eggyel növelte a tizenöt nyelvet, amellyel, sajnos, eltávozott közülünk.

Két évtized után is őrzi emlékét az a sok ezer volt diákja, akiket negyven év alatt idegen nyelvre tanított, de nem csak ők, hanem Csíkszereda akkori lakói is, akik rendszeresen hallották – több nyelven – a hangját a Vákár Lajos műjépgályán, majd később mint narrátor a pünkösdi csíksomlyói Mária-búcsúk alkalmával.

Jelenleg folyamatban van Jóska irodalmi hagyatékának háromkötetes gyűjteményes kiadása.

A farkaslaki temetőben kegyelettel ápolja sírhantját az ott élő rokonság, akik köszönetet érdemelnek.

JÓSKA öcsém, Isten nyugtasson békében!

A még élő marosvásárhelyi testvéred, Tamás és az ő leszármazottjai. (sz.-l)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett apa, nagyapa,
DR. NEMES JENŐ

(született 1945. január 24-én)

2023. november 18-án csendesben megpihent.

Temetésére a marosvásárhelyi római katolikus temetőben kerül sor november 24-én, pénteken 14 órától. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (21355-l)

**A csalásokkal foglalkozó ellenőrök
egy olyan hálózatot azonosítottak,
amely az áruk és szolgáltatások
kereskedelmével kapcsolatos
gazdasági csalásokra szakosodott**

2023 májusa és októbere között az Adócsalás Elleni Főigazgatóság (DGAF) ellenőrei ellenőrzéseket végeztek egy vállalatcsoportnál, amikor kiderült, hogy az különböző gazdasági magánszereplők számára történő áru- és szolgáltatásértékesítéssel, valamint közbeszerzéssel kapcsolatos különböző ügyleteket szimulált. Ezek a társaságok hozzájárultak a gazdasági körforgás kialakításához az áruk és szolgáltatások forgalmában a törvényesség látszatával, valamint a hea levonhatóságával, olyan kiadásokkal, amelyek nem valós műveleteken alapultak.

Az állami költségvetésnek okozott kár becsült értéke 6.296.541 lej, amelyből 2.482.704 lej a jövedelemadó és 3.813.837 lej a hea.

Tekintettel arra, hogy a DGAF ellenőrei által megállapított tények valószínűleg fedik az adócsalás megelőzéséről és leküzdéséről szóló 241/2005-ös törvényben előírtakat, a hatóságokhoz fordulnak.

Az Adócsalás Elleni Főigazgatóság a kiskereskedelemben és a lakosságnak nyújtott közvetlen szolgáltatásokban, valamint más gazdasági területeken, ahol az intézményi szinten rendelkezésre álló információk alapján elvégzett kockázatelemzéseket követően a pénzügyi fegyelmezetlenség vagy a bevallás nem megfelelő mértékét állapították meg, folyamatosan ellenőrzést folytat országos szinten az adócsalás megelőzése és leküzdése érdekében.

Marosvásárhely (Központ)
P-ța Mărăsești, Nr. 21.
0733 553 976

Marosvásárhely (Tudor)
B-dul 1. Dec. 1918, Nr. 126.
0755 088 379

Medgyes
Str. Pompierilor Nr. 4.
0735 830 678

Nyárádszereda
Str. Pompierilor Nr.1.
0733 553 973

Segesvár
Str. Mihai Viteazu Nr. 40
0770 810 855

Szászrégen (Cardinal)
Str. Cardinal Alexandru Todea, Nr. 25/A
0728 908 856

Szászrégen (Libertății)
B-dul Libertății, Nr. 12/2
0733 553 971

Marosludas
Str. B-dul 1 Dec. 1918, Nr. 7
0735 786 853

Torda
Str. Mihai Viteazu Nr. 2
0729 069 548

Dicsőszentmárton
Str. Victoriei Nr. 21
0736 386 353

Szováta
Str. Principală nr. 151
0773 347 494

www.doraoptics.ro

HAVI
KEDVEZMÉNY
-15%
SZEMÜVEGLENCSEKRE

MAROSVÁSÁRHELYI **HAHOZTA** SZÍNTÁRSULAT

ÉS AKKOR MI VAN?
Szilveszteri kabaré! 2024

RENDEZŐ: KOVÁCS LEVENTE

December 28-án csütörtökön (SZILVESZTER), 29-én péntek, 30-án szombat, 31-én vasárnap (SZILVESZTER) este 7 órától.
Január: 2-án kedd, 3-án szerda, 4-én csütörtök, 5-én péntek, 6-án szombat, 7-én vasárnap,
8-án hétfő, 9-én kedd, 10-én szerda, 11-én csütörtök, 12-én péntek, 13-án szombat, 14-én vasárnap,
19-én péntek, 20-án szombat, 21-én vasárnap, 26-án péntek, 27-én szombat, 28-án vasárnap este 7 órától.
Február: 2-án péntek, 3-án szombat, 4-én vasárnap.
Marosvásárhely - Maros Művészegyüttes terme

Újdonságok a
Kobak könyvesboltokban:

Valérie Perrin
Másodvirágzás

Valérie Perrin
A vasárnap koldusai

Keresse fel kávézóinkat
a vásárhelyi
könyvesboltban!

Valérie Perrin
A vasárnap
koldusai

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

ETV TELEVIZIO

Kányádi Orsolyával

MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN 21 ÓRÁTÓL

Kallóssepp

Megjelent!

A TARTALOMBÓL:

- Óseink Szentföldön
- Férjhezmenős praktikák
- A székelykapu titka
- Tiroli szürke Felcsikon
- Távoli ízek a székely asztalon
- Régi tudás mai háztartásoknak
- Boszorkányok, bűbájosok
- Csak a púpos maradt szüzon
- Örmkövácslás Csiksomlyón
- Megesett lányok, asszonyok
- Gomba a konyhában
- Csikszéki falucsúfolók

Székelyföld Kincsestára

Ára 29 lej • Keresse a Matula Média partnereinél,
a lapárosoknál és az ismertebb könyvesboltokban,
vagy rendelje meg online: www.kalendarium.ro
www.facebook.com/SzekelyKalendarium/

